

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

MAGISTRSKO DELO

**VPLIV SODOBNIH INFORMACIJSKIH TEHNOLOGIJ NA
REVIDIRANJE RAČUNOVODSKIH IZKAZOV**

Ljubljana, november 2025

NIKO ŽMAVCAR

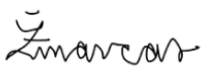
IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisani Niko Žmavcar, študent Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtor predloženega dela z naslovom Vpliv sodobnih informacijskih tehnologij na revidiranje računovodskih izkazov, pripravljenega v sodelovanju z mentorjem red. prof. dr. Markom Hočevarjem

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravil samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbel, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatorstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobil vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označil;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnal v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobil soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.
11. da sem preveril verodostojnost informacij, ki izhajajo iz zapisov na podlagi uporabe orodij umetne inteligence.

V Ljubljani, dne 28.11.2025

Podpis študenta:

POVZETEK

Magistrsko delo obravnava vpliv sodobnih informacijskih tehnologij na revidiranje računovodskih izkazov s poudarkom na izkušnjah slovenskih revizorjev. V teoretičnem delu je predstavljen razvoj revizijske prakse od klasičnih metod, ki temeljijo na vzorčenju in ročnem delu, do digitalizacije in uporabe naprednih analitičnih orodij. Empirični del temelji na poglobljenih intervjujih z revizorji različnih ravni izkušenj v eni izmed vodilnih revizijskih družb v Sloveniji. Rezultati potrjujejo, da sodobne informacijske tehnologije pomembno prispevajo k večji učinkovitosti revizorjev, izboljšujejo kakovost revizijskih zagotovil ter zmanjšujejo posege v poslovne procese revidiranih podjetij. Ključne prednosti so analiza celotnih populacij podatkov, digitalna komunikacija s strankami ter boljše prepoznavanje tveganj. Kljub temu tehnologija ne more nadomestiti strokovne presoje in izkušenj revizorja, saj je kakovost rezultatov odvisna od pravilne uporabe orodij, kakovosti vhodnih podatkov ter ustreznega usposabljanja uporabnikov. Med izzivi ostajajo začetna zahtevnost uvajanja novih orodij, potreba po stalnem izobraževanju ter zagotavljanje skladnosti z regulatornimi zahtevami. Splošni zaključek dela je, da sodobne informacijske tehnologije predstavljajo pomembno dopolnilo klasičnim revizijskim metodam in bodo v prihodnosti igrale še pomembnejšo vlogo pri razvoju revizijske stroke.

KLJUČNE BESEDE: informacijska tehnologija, revizija, podatkovna analitika, digitalizacija, kakovost revizije, računovodski izkaz

CILJI TRAJNOSTNEGA RAZVOJA

ABSTRACT

The master's thesis examines the impact of modern information technologies on the audit of financial statements, with a focus on the experiences of Slovenian auditors. The theoretical part presents the development of audit practice from traditional methods based on sampling and manual work to digitalization and the use of advanced analytical tools. The empirical part is based on in-depth interviews with auditors of various experience levels in a leading audit firm in Slovenia. The results confirm that modern information technologies significantly contribute to greater auditor efficiency, improve the quality of audit assurance, and reduce disruptions to the business processes of audited companies. Key advantages include the analysis of entire data populations, digital communication with clients, and better risk identification. However, technology cannot replace professional judgment and auditor

experience, as the quality of results depends on the correct use of tools, the quality of input data, and appropriate user training. Challenges remain in the initial implementation of new tools, the need for continuous education, and ensuring compliance with regulatory requirements. The overall conclusion is that modern information technologies are an important complement to traditional audit methods and will play an even greater role in the future development of the audit profession.

KEY WORDS: information technology, audit, data analytics, digitalization, audit quality, financial statements

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

KAZALO

1	UVOD	1
2	KLASIČEN PRISTOP K REVIDIRANJU RAČUNOVODSKIH IZKAZOV	3
2.1	Teoretične osnove revidiranja računovodskih izkazov	4
2.2	Testiranja notranjih kontrol	7
2.3	Postopek preizkušanja podatkov	9
2.4	Revizijski dokazi ter revizijski ugotovitve	10
3	REVIDIRANJE RAČUNOVODSKIH IZKAZOV Z UPORABO SODOBNE INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE	10
3.1	Predstavitev pristopa k revidiranju z uporabo informacijskih tehnologij	11
3.2	Uporaba analitičnih orodij	13
3.3	Primerjava s klasičnimi postopki	15
3.4	Dodana vrednost uporabe informacijskih tehnologij pri revidiranju računovodskih izkazov.....	17
3.5	Izzivi in omejitve	20
3.6	Pogled v prihodnost in druge tehnologije	23
3.7	Podlaga uporabe novih orodij v revizijskih standardih	28
4	EMPIRIČNA RAZISKAVA VPLIVA SODOBNIH INFORMACIJSKIH TEHNOLOGIJ NA REVIDIRANJE RAČUNOVODSKIH IZKAZOV S POMOČJO ANALIZE INTERVJUJEV Z REVIZORJI	29
4.1	Predstavitev namena in ciljev raziskave	29
4.2	Opis poteka in izvedbe intervjujev	30
4.3	Analiza rezultatov raziskave	31
4.3.1	Revizor 1.....	31
4.3.2	Revizor 2.....	32
4.3.3	Revizor 3.....	32
4.3.4	Revizor 4.....	32
4.3.5	Revizor 5.....	33
4.3.6	Revizor 6.....	33
4.3.7	Revizor 7.....	33
4.3.8	Revizor 8.....	34
4.4	Povzetek ugotovitev analize.....	34

4.4.1	Ključne ugotovitve na podlagi intervjujev	34
4.4.2	Analiza intervjujev v luči raziskovalnega vprašanja	35
4.4.2.1	<i>Vpliv sodobnih informacijskih tehnologij na učinkovitost revizorjev</i>	<i>35</i>
4.4.2.2	<i>Vpliv uporabe sodobnih informacijskih tehnologij na nemotenost delovnega procesa revidiranega podjetja</i>	<i>36</i>
4.4.2.3	<i>Vpliv sodobnih informacijskih tehnologij na kakovost revizorjevih zagotovil</i>	<i>37</i>
4.4.3	Splošni zaključek analize	37
4.4.4	Primerjava z drugimi raziskavami	37
5	SKLEP	41
	SEZNAM KLJUČNE LITERATURE	43
	LITERATURA IN VIRI	43
	PRILOGI	47

KAZALO TABEL

Tabela 1: Faze revizije	5
Tabela 2: Primerjava pristopov v reviziji	17

KAZALO SLIK

Slika 1: Vrste revizijskih testov	7
---	---

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Vprašalnik	1
Priloga 2: Zapis intervjujev opravljenih z revizorji v družbi Ernst & Young	3

SEZNAM KRATIC

angl. – angleško

ADA – (angl. Audit Data Analytics); revizijska podatkovna analitika

AI – (angl. Artificial Intelligence); umetna inteligenca

ANR – Agencija za nadzor revidiranja

CAAT – (angl. Computer-Assisted Audit Techniques); računalniško podprte revizijske tehnike

CAATs – (angl. Computer-Assisted Audit Tools and Techniques); računalniško podprta revizijska orodja in tehnike

ChatGPT – (angl. Chat Generative Pre-trained Transformer); generativni jezikovni model podjetja OpenAI

DA – (angl. Data Analytics); podatkovna analitika

EYQ – (angl. EY Query); interni ChatGPT v podjetju EY

IAASB – (angl. International Auditing and Assurance Standards Board); organ, ki oblikuje mednarodne revizijske standarde.

IFRS – (angl. International Financial Reporting Standards); Mednarodni standardi računovodskega poročanja

IKT – informacijsko-komunikacijska tehnologija

IOP – izpis odprtih postavk

ISA – (angl. International Standards on Auditing); mednarodni standardi za izvajanje revizije finančnih izkazov

IT – (angl. Information Technology); informacijska tehnologija

KPI – (angl. Key Performance Indicator); ključni kazalnik uspešnosti

MADS – (angl. Multiple Anomaly Detection System); sistem za zaznavanje več anomalij

MSR – Mednarodni standardi revidiranja

nBig4 – (angl. Not Big Four); manjše revizijske družbe

RPA – (angl. Robotic Process Automation); robotska avtomatizacija procesov

SME – (angl. Small and Medium-sized Enterprises); mala in srednja podjetja

UI – umetna inteligenca

1 UVOD

Izkazalo se je, da ima tehnologija močan vpliv na revizijska podjetja, revidirana podjetja, regulatorje in svetovne trge. Vendar pa dinamična narava informacijskih tehnologij predstavlja edinstven izziv spopadanja z velikim obsegom tehnologij v poklicu revizorja. Razumevanje, kako je razvoj tehnologij vplival na oblikovanje revizijskega poklica, je ključnega pomena za prihodni razvoj revizije ter sam fokus revizijske dela ter s tem povezana tveganje in spremembe v le teh (Witte, 2020, str. 7). Največja svetovna revizijska podjetja so veliko vložila v razvoj in pridobivanje orodij, ki se uporabljajo za obdelavo večje količine podatkov. Prav tako je povečano zanimanje regulatornih agencij pri razumevanju, kako se revizije v takih okoljih izvajajo in kakšni so učinki teh orodij na samo izvedbo in kvaliteto opravljenih revizij (Salijeni, 2018, str. 8).

Tradicionalni revizijski pristop vključuje uporabo vzorčenja in zanašanje na notranje kontrole, tako se pridobijo zadostni ter ustrezni revizijski dokazi glede na predpostavke poslovodskih izkazov. Danes se poslovna okolje hitro spreminjajo in številni vidiki finančnih sistemov in procesov so postali digitalizirani. Zdaj smo tako sposobni zbirati dokaze iz digitalnih virov iz več različnih sistemov. Ti zbrani podatki ter podatkovne baze nam omogočajo učinkovito izvajanje izbranih revizijskih postopkov za velike ali celotne populacije v primerjavi s tradicionalnim pristopom, ki temelji na vzorčenju ter tako pokrije le majhen del celotne populacije. Revizija je trenutno na prehodu iz modela »kaj bi lahko šlo narobe?« v model »kaj je šlo narobe?«. Torej klasičen model analizira kontrolno okolje v podjetju ter na podlagi tega testira delovanje kontrol, pri tem se zanaša na vzorčenje, saj kontrole testira le na delu populacije. Sodoben model, pa s pomočjo informacijskih tehnologij analizira celotno populacijo, na primer celotno glavno knjigo, ter na podlagi tega ugotovi, kaj je dejansko šlo narobe. Pri tem nam informacijske tehnologije pomagajo, da odkrijemo in analiziramo ponavljajoče se vzorce, identificiramo in raziščemo nevsakdanje poslovne dogodke in anomalije ter pridobimo uporabne informacije iz velikih baz podatkov, ki so relevantne za samo revizijo. S takšno podrobno analizo velike količine podatkov pridobimo bolj podrobno razumevanje poslovnega modela ter procesov v podjetju, kar nam omogoča, da še boljše ocenimo tveganja neresničnega prikaza računovodskih podatkov. Pri tem se določeni tradicionalni postopki še vedno izvajajo, vendar pa uporaba sodobnih analitičnih orodji močno transformira samo revizijo.

Pri tem digitalizacija gospodarstva predstavlja izzive in priložnosti za revizijski poklic ter zahteva prilagajanje tako revizorjev kot njihovih strank. Digitalizacija temelji na trenutnem tehnološkem razvoju analize velike količine podatkov, umetni inteligenci in tehnologiji veriženja blokov. Vpliv teh tehnologij bo opazen predvsem pri odnosih med revizorjem in revidirano stranko, vključevanju regulatorja ter spremembi strukture revizijskih družb. Zaenkrat kaže, da spremembe ne bodo takojšnje, se bo pa revizija razvijala v smeri neprekinjenega revizijskega pristopa. Večina strokovnjakov meni, da nove tehnologije ne bodo nadomestile revizorja, pač pa bodo njegovo delo olajšale in podprle (Tiberius in Hirth,

2019, str. 1). Sam vpliv digitalizacije se pozna predvsem na kvaliteti revizije kot posledica obdelave večje količine podatkov, prav tako pa je tudi vpliv na organizacijske spremembe v revizijski družbi ter na profil oziroma vlogo samega revizorja (Manita in drugi, 2020, str. 1).

Uporaba informacijsko podprtih revizijskih orodij zajema zelo širok spekter rešitev. V tem magistrskem delu se bomo osredotočili predvsem na orodja, namenjena obdelavi velike količine podatkov, saj ta predstavljajo ključen dejavnik sodobne transformacije revizijske prakse. Kljub temu pa zaradi hitrega tehnološkega napredka ne moremo povsem prezreti tudi drugih inovacij, kot je umetna inteligenca, ki sicer ni v središču obravnave tega dela, a jo bomo v nadaljevanju vseeno na kratko omenili. Ključni poudarek bo na primerjavi klasičnega revizijskega pristopa s sodobnim, informacijsko podprtim pristopom, pri čemer bomo analizirali vpliv teh sprememb na različne vidike revidiranja ter na vse deležnike, vključene v revizijski proces.

Namen magistrskega dela je raziskati vpliv sodobnih informacijskih tehnologij na proces revidiranja računovodskih izkazov. S kombinacijo pregleda sekundarnih virov in izvedbo empirične analize ugotavljam, kako uporaba teh tehnologij vpliva na delo revizorjev, na zaposlene v podjetjih, kjer se revizija izvaja, ter na naročnike oziroma končne uporabnike revidiranih računovodskih izkazov. Poseben poudarek namenjam vprašanju, ali sodobne tehnologije prispevajo k večji učinkovitosti in kakovosti revizijskega procesa.

Za dosego zastavljenega namena oblikujem naslednje cilje: najprej predstavim osnovne značilnosti revidiranja računovodskih izkazov, nato opišem klasičen pristop, ki temelji na vzorčenju, testiranju notranjih kontrol in podatkov ter na modelu »kaj bi lahko šlo narobe?«. V nadaljevanju predstavim sodoben pristop, ki se v veliki meri opira na informacijske tehnologije, analizo velike količine podatkov in model »kaj je šlo narobe?«. Cilj je tudi primerjati oba pristopa ter ugotoviti prednosti in slabosti uporabe informacijskih tehnologij za vse deležnike v postopku revidiranja. Raziskavo dopolnim z empiričnim delom, ki temelji na izkušnjah slovenskih revizorjev pri uporabi sodobnih tehnologij v praksi.

Temeljno raziskovalno vprašanje magistrskega dela se glasi: Kakšen je vpliv sodobnih informacijskih tehnologij na revidiranje računovodskih izkazov? Na podlagi tega oblikujem hipoteze, ki predpostavljajo, da uporaba informacijskih tehnologij pozitivno vpliva na vse deležnike revizijskega procesa. Pričakujem, da sodobne tehnologije omogočajo revizorjem manjše posege v delovne procese podjetij, večjo učinkovitost pri izvajanju nalog ter podajanje kakovostnejših zagotovil glede računovodskih izkazov.

Raziskava temelji na kombinaciji teoretičnega in empiričnega pristopa. Teoretični del zasnujem na analizi sekundarnih virov, kot so strokovna literatura, znanstveni članki, raziskave, strokovne publikacije združenj in organizacij, ki obravnavajo področje revidiranja, ter na pregledu domače, tuje zakonodaje in standardov. Empirični del izvedem z delno strukturiranimi intervjuji, z bolj in manj izkušenimi revizorji, ki pri svojem delu uporabljajo sodobne informacijske tehnologije. Intervjuji so zastavljeni tako, da omogočajo

dodatna podvprašanja in poglobljene odgovore, osredotočeni pa so na konkretne primere uporabe tehnologij pri revizijskih postopkih ter njihovo primerjavo s klasičnimi metodami. Na ta način pridobim vpogled v vpliv sodobnih tehnologij na vsakodnevno delo revizorjev.

Magistrsko delo je sestavljeno iz treh poglavij, razdeljenih v dva vsebinska dela. Prvi del obsega teoretične osnove, drugi del pa empirično raziskavo. V prvem poglavju predstavim potek revidiranja in klasičen pristop, ki temelji na vzorčenju, testiranju notranjih kontrol in podatkov. Drugo poglavje obravnava sodobne pristope, ki vključujejo računalniško podporo, uporabo analitičnih orodij in obdelavo velike količine podatkov. Poleg tega se v tem poglavju dotaknem tudi drugih sodobnih orodij, kot so rešitve za avtomatizacijo revizijskih postopkov, uporaba umetne inteligence ter napredne programske rešitve, ki omogočajo optimizacijo in večjo učinkovitost revizijskega procesa. Ti pristopi so primerjani s klasičnimi metodami, na koncu pa ocenim njihovo dodano vrednost in omejitve za vse deležnike. Tretje poglavje zajema empirični del, kjer na podlagi analizirane literature oblikujem hipoteze, intervjuji z revizorji pa omogočajo preverjanje teh hipotez in oblikovanje zaključkov glede raziskovalnega vprašanja.

2 KLASIČEN PRISTOP K REVIDIRANJU RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

Revidiranje predstavlja sistematičen postopek zbiranja in ocenjevanja dokazov s strani neodvisnih strokovnjakov (pooblaščenih revizorjev) z namenom preverjanja točnosti, popolnosti in zanesljivosti informacij, ki jih vsebujejo računovodski izkazi ali drugi predmeti revidiranja. Ključni cilj revizije je potrditi, da računovodski izkazi resnično in pošteno prikazujejo poslovne dogodke, kar pomeni, da so ti dogodki dejansko nastali, bili ustrezno evidentirani in pravilno predstavljeni. Revizija računovodskih izkazov ima pomembno vlogo pri krepitvi zaupanja uporabnikov v predstavljene informacije. Revizorjevo mnenje, izraženo v revizijskem poročilu, potrjuje skladnost izkazov z ustreznim okvirom računovodskega poročanja, v Sloveniji najpogosteje s Slovenskimi računovodskimi standardi, lahko pa tudi z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja. Revizija se izvaja bodisi na podlagi zakonskih zahtev bodisi prostovoljno, po odločitvi lastnikov ali poslovodstva. Poslovodstvo je odgovorno za pripravo računovodskih izkazov, revizija pa predstavlja pomemben mehanizem za zmanjševanje tveganj, odkrivanje napak in preprečevanje prevar v poslovanju (Ministrstvo za finance, 2020).

V javnosti pogosto prevladuje napačna predstava, da je osnovni namen revizorjevega dela preprečevanje goljufij, pri čemer si revizorja marsikdo predstavlja kot dolgočasnega posameznika, zatopljenega v knjige in evidence. Takšna podoba pa je neustrezna in nepravilna. Revizorjeva primarna naloga ni ustvarjanje informacij, temveč njihovo neodvisno preverjanje in potrjevanje. Revizija je strokovno zahtevno delo, ki je ključno za delovanje sodobnega gospodarstva. Beseda »revizija« danes označuje proces neodvisnega preverjanja in potrjevanja informacij, ki jih pripravi stranka (podjetje) in za katere trdi, da

so resnične. Revizor s svojim delom zagotavlja zanesljivost informacij in s tem povečuje zaupanje uporabnikov v finančne izkaze. Namen revizije je torej zagotoviti neodvisno potrditev, da so predstavljeni podatki verodostojni in skladni z ustreznimi računovodskimi standardi (Pratt in drugi, 2023, str. 4). V tem poglavju predstavimo teoretične osnove poteka revizije ter se osredotočimo na testiranje brez pomembne uporabe informacijskih tehnologij.

2.1 Teoretične osnove revidiranja računovodskih izkazov

Revizijski postopek poteka v šestih fazah: načrtovanje revizije, pridobitev razumevanja poslovanja in okolja naročnika, ocena tveganj napačnih navedb in oblikovanje nadaljnjih postopkov, izvedba teh postopkov, zaključek revizije ter oblikovanje mnenja in izdaja poročila. Načrtovanje vključuje določitev obsega, časovnega okvira in zahtev revizije ter pripravo strategije in načrta, pri čemer se uporablja pristop, temelječ na tveganjih. Revizorji morajo že v tej fazi razmišljati o vprašanju: Kaj bi lahko šlo narobe? Kako verjetno je, da se bo to zgodilo? Kakšni so lahko zneski, ki so v igri? Razumevanje naročnika in njegovega okolja je ključno za oceno tveganj in oblikovanje ustreznih postopkov. To vključuje analizo panoge, poslovnih ciljev, tveganj ter notranjih kontrol. Ocena tveganj temelji na vgrajenem tveganju in tveganju kontrol. Če je vgrajeno tveganje visoko in so kontrole šibke, je tveganje napačnih navedb visoko, kar zahteva obsežnejše postopke. Na tej osnovi revizorji oblikujejo nadaljnje postopke, ki vključujejo teste kontrol in vsebinske revizijske postopke. Testi kontrol preverjajo, ali so ključne kontrole ustrezno oblikovane in učinkovito delujejo, medtem ko vsebinski revizijski postopki zmanjšujejo tveganje ne odkritja napačnih navedb. Vsebinski revizijski postopki vključujejo teste podrobnosti (preverjanje stanj kontov, transakcij in razkritij) ter analitične postopke. Obseg vsebinskih revizijskih postopkov je odvisen od ocenjenega tveganja: večje tveganje zahteva večji obseg testiranja, kar se običajno doseže z večjim številom preverjenih postavk. Pri tem se lahko uporabljajo tudi podatkovne analitične tehnike, ki omogočajo testiranje celotnih populacij in prepoznavanje anomalij, kar pa podrobneje predstavimo v naslednjem poglavju. Zaključna faza vključuje postopke, kot so iskanje ne knjiženih obveznosti, pregled zapisnikov, končne analitične postopke, preverjanje morebitnih obveznosti in dogodkov po datumu bilance ter pridobitev izjave poslovodstva. Na podlagi vseh ugotovitev revizor oblikuje mnenje in izda revizijsko poročilo (Whittington in Pany, 2022, str. 209–211). Faze revizijskega postopka, ki so bile opisane zgoraj, so strnjeno predstavljene v tabeli 1.

Tabela 1: Faze revizije

Korak	Opis
1. Načrtovanje revizije	<ul style="list-style-type: none"> – Vzpostavitev dogovora s stranko glede narave storitev in odgovornosti. – Razvoj revizijske strategije in načrta, določitev materialnosti, postopkov ocene tveganja ter potrebe po strokovnjakih.
2. Razumevanje naročnika, okolja in notranjih kontrol	<p>Izvedba postopkov ocene tveganja:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poizvedbe pri poslovodstvu, – analitični postopki, – opazovanje in pregled dokumentov, – poizvedbe pri zunanjih osebah, pregled zunanjih virov. <p>Namen je prepoznati področja z visokim tveganjem napačnih navedb.</p>
3. Ocena tveganj napačnih navedb in načrtovanje nadaljnjih postopkov	<p>Identifikacija tveganj na ravni trditev za stanja, transakcije in razkritja.</p> <p>Ključna vprašanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kaj bi lahko šlo narobe? – Kako verjetno je, da se bo to zgodilo? – Kakšni so lahko zneski? <p>Na tej osnovi se oblikujejo nadaljnji postopki.</p>
4. Izvedba nadaljnjih postopkov	<p>Kombinacija testov kontrol in vsebinskih revizijskih postopkov (analitični postopki, testi podrobnosti transakcij in stanj).</p> <p>Uporabljene tehnike:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poizvedbe, – pregled, – opazovanje, – potrditve, – preračunavanje, – ponovna izvedba, – analitični postopki.
5. Zaključek revizije	<p>Postopki vključujejo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – iskanje ne knjiženih obveznosti, – pregled zapisnikov, – končne analitične postopke, – preverjanje obveznosti, – dogodkov po datumu bilance, – pridobitev izjave poslovodstva, – oceno ugotovitev.
6. Oblikovanje mnenja in izdaja poročila	<p>Na podlagi vseh ugotovitev revizor oblikuje mnenje in izda poročilo. Pri javnih družbah lahko vključuje tudi poročanje o notranjih kontrolah, pri zasebnih običajno le o računovodskih izkazih.</p>

Vir: prirejeno po Whittington in Pany (2022, str. 212).

Ko revizorji pridobijo zadostno razumevanje naročnika, oblikujejo celovito revizijsko strategijo, ki določa obseg revizije glede na značilnosti, kot so zahteve poročanja, lokacije naročnika in uporabljeni računovodski okvir. V tej fazi se določijo tudi časovni roki, ključni datumi za pridobitev informacij ter preliminarne ocene področij z visokim tveganjem napačnih navedb, pomembnih lokacij in računov. Poleg tega se opredeli pristop k notranjim kontrolam in upoštevajo pomembni dejavniki, povezani s stranko in panogo. Avtorja Whittington in Pany (2022) navajata revizijski načrt, ki običajno vključuje:

- Opis narave, časa in obsega načrtovanih postopkov ocene tveganja, potrebnih za oceno tveganj napačnih navedb.
- Načrtovane nadaljnje revizijske postopke za vsako pomembno skupino transakcij, stanje in razkritje, vključno s testi kontrol in postopki preizkušanja podatkov (analitični postopki in testi podrobnosti).
- Druge postopke, potrebne za skladnost z revizijskimi standardi.

Revizijski testi so ključni del revizijskega postopka, saj revizorji z njimi zbirajo dokaze o zanesljivosti informacij v računovodskih izkazih. Prav tako preverjajo trditve posloводства o delovanju informacijskega sistema in skladnosti podatkov. Testiranje je pogosto obsežno in zahteva veliko časa na terenu, kjer revizorji med drugim preverjajo račune, obdelujejo podatkovne baze, pregledujejo evidence in opazujejo postopke, kot je na primer popis zalog. Vrsta preizkusa mora biti prilagojena vrsti trditve, stopnji tveganja napačne navedbe in dopustni napaki. Med najpogosteje uporabljenimi postopki so pregled dokumentov, evidenc ali fizičnih sredstev, opazovanje izvajanja postopkov s strani zaposlenih, pridobivanje potrditev od zunanjih ali neodvisnih notranjih virov, povpraševanje usposobljenih oseb o postopkih ali dejstvih, ponavljanje izračunov ali postopkov za preverjanje njihove natančnosti, sledenje transakcijam od vira do računovodskih izkazov, povratno preverjanje iz izkazov nazaj do vira ter analitični postopki, s katerimi revizor primerja pričakovane vzorce ali trende z dejanskimi podatki in išče nenavadna odstopanja. Ti postopki omogočajo revizorju, da oceni točnost, popolnost in veljavnost podatkov ter oblikuje zanesljivo revizijsko mnenje (Pratt in drugi, 2023, str. 147–150).

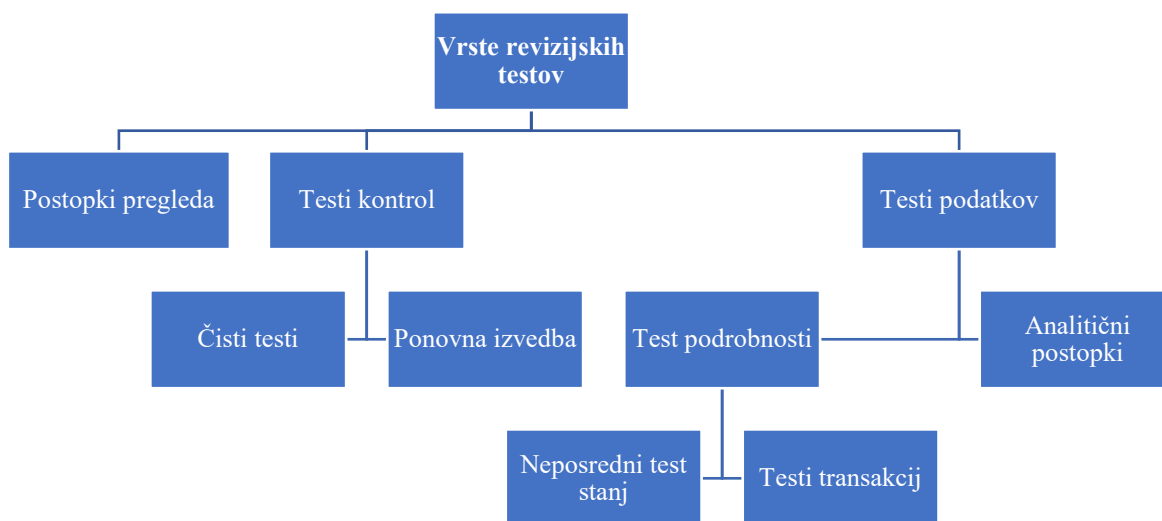
Postopki pregleda procesa so metoda, s katero revizor sledi posamezni transakciji od njenega nastanka do vključitve v računovodske izkaze, da razume delovanje sistema in kontrol. Poglobljeno testiranje je razširjena oblika postopka pregleda, ki ne le razkriva, kako sistem deluje, temveč ga tudi dejansko preverja. Revizor s poglobljenimi testi pridobiva dokaze o tem, kako transakcije, kot so prodaje ali nabave, potekajo skozi sistem. Pri tem uporablja različne metode, kot so sledenje in povratno preverjanje transakcij, preverjanje seštevnikov, ponovna izvedba postopkov, usklajevanje z bančnimi izpiski ali drugimi podpornimi analitikami. Posebno pozornost nameni področjem z večjim tveganjem (Pratt in drugi, 2023, str. 151–152).

Testi kontrol zagotavljajo revizorjem dokaze o tem, ali so predpisane notranje kontrole v uporabi in ali delujejo učinkovito. Njihovi rezultati pomagajo pri oceni verjetnosti, da so se pojavile pomembne napačne navedbe. Postopki preizkušanja podatkov pa so namenjeni neposrednemu odkrivanju napačnih navedb, če te obstajajo v računovodskih izkazih. Obseg testiranja je odvisen od ocene tveganja napačnih navedb – večje tveganje zahteva obsežnejše testiranje. Primer iz prakse ponazarja razliko med obema vrstama postopkov: čeprav priročnik naročnika določa, da mora biti skladišče gotovih izdelkov ves čas zaklenjeno, revizorji z izvedbo testov kontrol (poizvedbe in opazovanje) ugotovijo, da je skladišče pogosto odklenjeno in dostopno nepooblaščenim osebam. To povečuje tveganje pomanjkanja zalog, vendar testi kontrol ne potrjujejo, da pomanjkanje dejansko obstaja. Za

to je potreben postopek preizkušanja podatkov, kot je opazovanje fizične inventure in izvedba dodatnih testnih štetij. V tem primeru revizorji zaradi neučinkovitih kontrol povečajo obseg testiranja podatkov, da bi preverili obstoj zalog (Whittington in Pany, 2022, str. 241–242).

Na sliki 1 so povzete vrste revizijskih testov, ki smo jih opisali v zgornjih odstavkih in jih podrobneje predstavimo v nadaljevanju. Na levi strani slike so prikazani postopki pregleda (angl. Walk-through), kjer se revizorji seznanijo s celotnim potekom transakcije posameznega procesa. V okviru tega identificirajo tudi kontrole, zasnovane v pregledovanem procesu. Naslednja vrsta so testi kontrol, pri katerih revizorji preverijo operativno učinkovitost kontrol na vzorcu naključno izbranih transakcij. Teste kontrol delimo na čiste teste, kjer gre za samostojen preizkus obstoja kontrole, ter na teste ponovne izvedbe, pri katerih revizor ponovno izvede kontrolo in s tem preveri njeno učinkovitost. Testi ponovne izvedbe so lahko hkrati tudi testi podatkov. Kot zadnjo vrsto revizijskih testov predstavljamo teste podatkov, ki se delijo na analitične postopke in teste podrobnosti. Pri analitičnih postopkih se primerjajo različni finančni in nefinančni podatki med posameznimi obdobji, na podlagi pričakovanj pa se oblikujejo ustrezni zaključki. Pri testu podrobnosti pa se preverjajo posamične transakcije ali stanja v računovodskih izkazih.

Slika 1: Vrste revizijskih testov

Vir: prirejeno po Pratt in drugi (2023, str. 151).

2.2 Testiranja notranjih kontrol

Testi kontrol so preizkusi, ki jih revizor izvaja za oceno delovanja notranjih kontrol v podjetju. Namen teh testov je ugotoviti, ali izbrane kontrole delujejo učinkovito skozi celotno leto. Revizorji testirajo le tiste kontrole, ki so namenjene preprečevanju ali odkrivanju napak, ki bi lahko povzročile pomembne napačne navedbe v računovodskih

izkazih. Obstajata dve glavni obliki testov kontrol. Čisti testi kontrol vključujejo zgolj preverjanje obstoja kontrolnega mehanizma, na primer opazovanje, ali je bila izvedena določena kontrola. Ponovna izvedba pa pomeni, da revizor sam izvede postopek, ki naj bi ga izvedla stranka, da preveri njegovo pravilnost. Če revizor ugotovi, da kontrola ne deluje učinkovito, mora povečati obseg, časovno razporeditev ali naravo testiranja podatkov, da pridobi zadostne dokaze (Pratt in drugi, 2023, str. 152).

Po oceni tveganj napačnih navedb revizorji razmislijo, kaj bi lahko šlo narobe, in oblikujejo nadaljnje revizijske postopke. Ti običajno vključujejo postopke preizkušanja podatkov in, kadar predpostavljajo učinkovito delovanje kontrol, teste kontrol. Na tej točki so ocene tveganja še preliminarne, saj revizorji lahko predvidevajo, da kontrole, ki še niso bile testirane, delujejo učinkovito. Ta predpostavka se imenuje načrtovana ocenjena raven tveganja kontrol. Testi kontrol se lahko nanašajo na kontrole na ravni računovodskih izkazov ali na ravni posameznih trditvev. Kontrole na ravni izkazov, kot so kontrolno okolje ali splošne IT-kontrole, so običajno posredno povezane s posameznimi trditvami, zato se poudarek testiranja usmerja na kontrole, ki so neposredno povezane z relevantnimi trditvami. Revizorji morajo pridobiti dokaze o tem, kako so bile kontrole uporabljene, kako dosledno so bile izvajane ter kdo ali kateri sistem jih je izvajal. Postopek vključuje identifikacijo kontrol, ki naj bi preprečile ali odkrile napačne navedbe, in njihovo testiranje za ugotavljanje operativne učinkovitosti. Nekateri dokazi o učinkovitosti kontrol se lahko pridobijo že med postopki razumevanja notranjih kontrol, na primer z opazovanjem uporabe proračunov ali pregledom poročil o odstopanjih. Vendar pa revizorji pogosto načrtujejo dodatne teste kontrol, da podprejo svojo oceno tveganja kontrol, pri čemer uporabijo pridobljeno razumevanje notranjega kontrolnega sistema za oblikovanje teh testov (Whittington in Pany, 2022, str. 302–303).

Kot omenjeno so preizkusi kontrol namenjeni preverjanju, ali notranje kontrole v podjetju delujejo učinkovito skozi celotno obdobje, ki ga revizor pregleduje. Vrsta preizkusa je odvisna od narave posamezne kontrole, vendar v osnovi vključuje preverjanje transakcij za dokazila o skladnosti s predpisanimi postopki. Revizor se ne sme zanesti na sistem zgolj na podlagi začetne ocene, temveč mora pridobiti dokaze, da kontrole dejansko delujejo skozi vse leto. Pomembno je, da se pri preizkusu kontrol ugotavlja, ali kontrole delujejo ali ne – gre za binarno oceno (»da« ali »ne«), ne pa za ocenjevanje posamezne transakcije. Vsako odstopanje, ne glede na njegovo vrednost, mora biti zabeleženo in raziskano, saj že ena napaka lahko pomeni, da sistem ne deluje pravilno. Če preizkusi kontrol ne razkrijejo nobenih izjem, se začetna ocena potrdi in revizor se lahko zanese na delovanje kontrol (Pratt in drugi, 2023, str. 178–179).

Ocena tveganja napačnih navedb določa naravo, čas in obseg postopkov preizkušanja podatkov za posamezne trditve v računovodskih izkazih. Pri trditvah z visokim tveganjem revizorji načrtujejo obsežne postopke preizkušanja podatkov, medtem ko se pri nizkem tveganju obseg teh postopkov zmanjša ali se v določenih primerih celo opusti. Razmislek o notranjih kontrolah je kompleksen proces, ki vključuje identifikacijo kontrol, ki so ključne

za preprečevanje ali odkrivanje napačnih navedb, ter njihovo testiranje. Revizorji se osredotočajo na kontrole, ki so neposredno povezane z relevantnimi trditvami, pri čemer upoštevajo tudi kontrole na ravni računovodskih izkazov, kot so kontrolno okolje in splošne IT-kontrole, ki posredno vplivajo na učinkovitost drugih kontrol. Testi kontrol zagotavljajo dokaze o tem, kako so bile kontrole uporabljene, kako dosledno so bile izvajane ter kdo ali kateri sistem jih je izvajal. Ti testi so ključni za potrditev načrtovane ocenjene ravni tveganja kontrol in za odločitev o obsegu postopkov preizkušanja podatkov (Whittington in Pany, 2022, str. 305).

2.3 Postopek preizkušanja podatkov

Postopki preizkušanja podatkov (angl. Substantive procedures) se nanašajo na preverjanje knjižb in stanj v računovodskih izkazih, pri čemer je osrednji poudarek na stanjih, ne na kontrolah. Namen teh postopkov je potrditi pravilnost zneskov, ki izhajajo iz poslovnih dogodkov. V okviru preizkusov podatkov se uporabljajo različni pristopi. Prvi pristop vključuje preizkuse transakcij, s katerimi se preverja, ali se podatki pravilno prenašajo skozi informacijski sistem in ustrezno odražajo v stanjih kontov. Drugi pristop so neposredni preizkusi stanj, ki obsegajo neposredno preverjanje stanj ali njihovih delov, na primer ponovno izračunavanje amortizacijskih načrtov. Tretji pristop predstavljajo specifični postopki analitičnega pregleda, ki so posebna oblika analitičnega pregleda in se uporabljajo kot preizkušanje podatkov (Pratt in drugi, 2023, str. 152).

Postopki preizkušanja podatkov se uporabljajo za ugotavljanje, ali stanja ali transakcije, ki vodijo do teh stanj, vsebujejo pomembne napačne navedbe. Med postopke preizkušanja podatkov spadajo analitični postopki, preizkusi transakcij, ki vodijo do stanj, ter neposredni preizkusi stanj. Analitični postopki temeljijo na primerjavi podatkov in iskanju nepravilnosti, medtem ko preizkusi transakcij in neposredni preizkusi služijo za neposredno preverjanje oziroma potrjevanje stanja na računih. Preizkusi transakcij, ki vodijo do stanj, so del poglobljenega testiranja revizorja in vključujejo preverjanje zajema, obdelave in izpisa zabeleženih transakcij. V nekaterih primerih se lahko prekrivajo s preizkusi kontrol, vendar je njihov glavni namen potrditi točnost podatkov, ki vplivajo na končna stanja (Pratt in drugi, 2023, str. 179).

Pri načrtovanju postopkov preizkušanja podatkov je ključno upoštevati njihovo naravo, čas izvedbe in obseg, saj ti dejavniki vplivajo na učinkovitost pridobivanja zadostnih in ustreznih revizijskih dokazov. Postopki preizkušanja podatkov vključujejo analitične postopke in preizkuse podrobnosti, ki se izvajajo glede na ocenjena tveganja napačnih navedb. Preizkusi podrobnosti se delijo na preizkuse stanj kontov, preizkuse razredov transakcij in preizkuse razkritij. Prvi preverjajo morebitne napačne navedbe v končnih stanjih, drugi veljavnost in pravilno evidentiranje poslovnih dogodkov, tretji pa ustreznost predstavitve informacij v računovodskih izkazih. Narava postopkov preizkušanja podatkov se prilagaja ocenjenim tveganjem, z namenom učinkovitega pridobivanja dokazov. V primeru visokega tveganja se

izberejo postopki, ki zagotavljajo zanesljivejše dokaze, na primer neposredna potrditev stanja terjatev namesto zgolj pregleda notranjih dokumentov. Čas izvedbe postopkov je lahko pred zaključkom poslovnega leta ali po njem, pri čemer postopki po zaključku običajno zagotavljajo večjo stopnjo zagotovila. Izvajanje postopkov pred zaključkom povečuje tveganje, da se v preostalem obdobju pojavijo napačne navedbe, zato je potrebno to tveganje obvladovati z dodatnimi postopki ali zanesljivimi notranjimi kontrolami. Obseg postopkov preizkušanja podatkov je odvisen od tveganja napačnih navedb. Večje tveganje zahteva večji obseg testiranja, kar se običajno doseže z večjim številom preverjenih postavk. Čeprav se v praksi pogosto uporabljajo vzorčenja, se v določenih primerih lahko uporabijo tudi podatkovne analitične metode za pregled celotnih populacij (Whittington in Pany, 2022, str. 167–169).

2.4 Revizijski dokazi ter revizijski ugotovitve

Revizijsko tveganje pomeni možnost, da revizor izrazi neustrezno mnenje, čeprav so računovodski izkazi bistveno napačni. To pomeni tveganje, da revizor izda nemodificirano (čisto) mnenje za izkaze, ki vsebujejo pomembna odstopanja od splošno sprejetih računovodskih načel. Revizijsko tveganje za posamezen konto ali trditev je na ustrezno nizki ravni, ko revizor pridobi zadostne in ustrezne revizijske dokaze, kar pomeni zadostno količino relevantnih in zanesljivih informacij. Če je dokazov premalo, se tveganje zmanjša bodisi z večjim obsegom postopkov bodisi z njihovo večjo učinkovitostjo. Učinkovitost se lahko poveča z uporabo zunanjih virov dokazov, ki so običajno zanesljivejši od notranjih, ali z izvajanjem postopkov bližje oziroma po datumu bilance stanja, saj so takrat podatki praviloma bolj točni (Whittington in Pany, 2022, str. 153).

Pri klasičnih revizijskih postopkih revizor pridobiva zadostne in ustrezne revizijske dokaze z izvajanjem testov kontrol ter vsebinskih postopkov (testov podatkov). Testi kontrol omogočajo oceno učinkovitosti notranjih kontrol, medtem ko testi podatkov neposredno preverjajo točnost in popolnost postavk v računovodskih izkazih. Kombinacija obeh pristopov zagotavlja, da revizor pridobi dovolj zanesljivih informacij za oblikovanje revizijskega mnenja v skladu z zahtevami MSR 500, ki določa, da morajo biti dokazi primerni in zadostni za zmanjšanje revizijskega tveganja na sprejemljivo raven (Odbor za mednarodne standarde revidiranja in dajanja zagotovil, 2009).

3 REVIDIRANJE RAČUNOVODSKIH IZKAZOV Z UPORABO SODOBNE INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

Finančni škandali iz začetka 2000-ih (Enron, WorldCom, Parmalat) so razkrili manipulacije vodstev podjetij ter pokazali omejitve obstoječih mehanizmov korporativnega upravljanja. Zato je nujno izboljšati kakovost revizije, da bi ta lahko v celoti opravljala svojo vlogo nadzornega mehanizma. Kakovostna revizija zmanjšuje informacijsko asimetrijo, omejuje manipulacije ter izboljšuje nadzor in odločanje. Digitalizacija revizijskih procesov, uporaba

velikih podatkov in naprednih orodij omogočajo celovitejšo analizo, boljšo oceno tveganj ter sprotno spremljanje poslovanja. To povečuje relevantnost revizije, zmanjšuje oportunistično vedenje vodstva in krepi korporativno upravljanje (Manita in drugi, 2020, str. 3).

Digitalizacija revizijskih družb je posledica konkurenčnih pritiskov in potrebe po zagotavljanju zanesljivih informacij. Uporaba tehnologij, kot sta umetna inteligenca in analiza velikih podatkov, spreminja način izvajanja revizij, saj omogoča obdelavo celotnih podatkovnih zbirk, hitrejšo odkrivanje tveganj ter boljšo kakovost presoj. Te rešitve zmanjšujejo potrebo po ročnem zbiranju podatkov, podpirajo zaznavanje prevar in izboljšujejo natančnost finančnih analiz. Kljub prednostim ostaja izziv interpretacija rezultatov ter zagotavljanje kibernetске varnosti. Digitalizacija tako bistveno preoblikuje revizijsko okolje in povečuje relevantnost revizijskih funkcij (Manita in drugi, 2020, str. 3–4).

Kot vidimo obstaja potreba bo digitalizaciji revizije v smislu uvedbe novih informacijskih orodij, predvsem iz vidika zagotavljanja višje kakovosti, zanesljivosti in konkurenčnosti posameznih revizij. V tem poglavju predstavimo pristop k revidiranju z uporabo sodobnih informacijskih tehnologij, kjer se na začetku predvsem osredotočimo na analitične postopke in obdelavo večje količine podatkov. V nadaljevanju naredimo primerjavo s klasičnimi postopki, preučimo dodano vrednost ter omejitve. Kot zadnje naredimo pogled v prihodnost in preverimo podlago uporabe v revizijskih standardih.

3.1 Predstavitev pristopa k revidiranju z uporabo informacijskih tehnologij

Tehnološki razvoj je prinesel nove pristope in povsem nove načine zbiranja ter analiziranja podatkov. Povezanost sistemov prek interneta in stalna izmenjava informacij med različnimi platformami sta ustvarili ogromne količine podatkov, ki se nenehno povečujejo in zahtevajo napredna orodja za obdelavo. Tradicionalne metode analize podatkov postajajo nezadostne, zato podjetja in revizijske družbe vse bolj uporabljajo sofisticirane analitične rešitve, ki omogočajo pridobivanje relevantnih informacij iz kompleksnih podatkovnih zbirk. V nadaljevanju predstavljamo pristop k revidiranju, ki temelji na konceptu veliki podatkovnih zbirk (angl. Big Data). Big Data predstavlja ne le tehnološki, temveč tudi strateški izziv, saj vpliva na vse vidike odločanja in poslovnih strategij ter odpira vprašanja o prilagoditvi revizijskih postopkov, zakonodaje in izobraževalnih programov. V kontekstu zunanje revizije, Big Data in podatkovna analitika ponujata priložnost za izboljšanje kakovosti revizij, odkrivanje prevar ter integracijo finančnih in nefinančnih informacij, kar zahteva od revizorjev nova znanja in kompetence. Zaradi teh sprememb je raziskovanje vpliva sodobnih tehnologij na revizijo ključno za razumevanje prihodnosti revizijske stroke in zagotavljanje njene relevantnosti v digitalnem okolju (Balios in drugi, 2020, str. 211–214).

Razvoj elektronskih tehnologij prinaša revizorjem nove priložnosti in izzive, saj omogoča uporabo naprednih avtomatiziranih orodij in tehnik v reviziji. Tradicionalni analitični

postopki se lahko obravnavajo kot osnovna oblika podatkovne analitike, vendar se stroka premika k integraciji naprednih pristopov, vključno z umetno inteligenco, ki se uporablja za naloge, kot so štetje zalog, pregled osnovnih sredstev, potrjevanje podatkov ter analizo pogodb in najemnih razmerij. Uporaba podatkovne analitike vpliva na oceno tveganj, testiranje kontrol in izvedbo postopkov preizkušanja podatkov. Podatkovna analitika je posebej uporabna pri oceni tveganj, saj omogoča prepoznavanje nenavadnih razmerij in trendov, ki lahko nakazujejo pomembna poslovna ali revizijska tveganja. Analiza podrobnih podatkov, vključno s podatki iz družbenih omrežij, omogoča odkrivanje anomalij, ki jih tradicionalni postopki pogosto spregledajo. Napredek v avtomatiziranem zbiranju podatkov in integraciji podatkovnih zbirk omogoča hitro in stroškovno učinkovito izvajanje takšnih analiz. Poleg tega podatkovna analitika omogoča testiranje celotnih populacij transakcij, kar povečuje zanesljivost testov kontrol in zmanjšuje odvisnost od vzorčenja. Sodobna programska orodja ter rešitve velikih revizijskih družb omogočajo preverjanje podatkovnih baz in identifikacijo nepravilnosti. Prav tako lahko podatkovna analitika izboljša učinkovitost in uspešnost postopkov preizkušanja podatkov, na primer pri preverjanju prodaj z visokim tveganjem z analizo povezanih podatkov o prodaji, garancijah in vračilih (Whittington in Pany, 2022, str. 175).

Napredna podatkovna analitika (angl. Audit Data Analytics, v nadaljevanju ADA) v reviziji predstavlja nove priložnosti, vendar je njena uporaba še omejena. ADA omogoča analizo celotnih populacij podatkov, kar povečuje kakovost revizij, znižuje odvisnost od vzorčenja in omogoča večjo učinkovitost. Kljub temu obstajajo številne ovire, kot so pomanjkanje strokovnjakov, nezadostna tehnološka infrastruktura, težave z integracijo podatkov in varnostjo ter odpor do sprememb. Sprejemanje ADA je odvisno tudi od značilnosti revizijskih strank, njihove pripravljenosti za deljenje podatkov in pričakovanj glede uporabe naprednih orodij. Institucionalni dejavniki, kot so konkurenca, regulativa in strokovni standardi, dodatno vplivajo na hitrost in obseg uvajanja ADA, pri čemer nejasne smernice predstavljajo hkrati priložnost in izziv (Krieger in drugi, 2021, str. 4–5).

Revizija prilagoditev glavne knjige predstavlja ključno povezavo med knjiženjem poslovnih dogodkov in računovodskimi izkazi, vendar velikost podatkovnih nizov otežuje analizo zaradi številnih možnih anomalij. Tradicionalno vzorčenje ima omejitve, zato raziskava predstavlja uporabo sistema za zaznavanje več anomalij (angl. Multiple Anomaly Detection System, v nadaljevanju MADS), ki s pomočjo algoritmov filtrira podatkovne baze glede na možne napake in oblikuje seznam »pomembnih postavk« za nadaljnjo analizo. Čeprav je seznam pogosto preobsežen za individualni pregled, se uporabljajo dodatne metode za sekundarno filtriranje, katerih izbira je odvisna od značilnosti podatkov. MADS omogoča prehod od vzorčenja k testiranju celotne populacije, kar je skladno z zahtevami prakse in prinaša pomembne vpoglede v tveganja, kot so redki, a visoko tvegani dogodki, sistemske napake in manipulacije z dobičkom. Študija je bila izvedena na enem segmentu velike proizvodne družbe, kar omejuje posploševanje rezultatov, zato avtorji predlagajo nadaljnje raziskave v drugih panogah in z različnimi podatkovnimi nizi. Kljub omejitvam rezultati

potrjujejo učinkovitost MADS pri povezovanju več virov podatkov in izboljšanju revizijskih postopkov (Freiman in drugi, 2022, str. 15).

Uporaba analitičnih orodij v reviziji se v zadnjih letih hitro razvija, saj napredne tehnologije, kot so podatkovna analitika, umetna inteligenca (angl. Artificial Intelligence, v nadaljevanu AI), strojno učenje, robotska avtomatizacija procesov (angl. Robotic Process Automation, v nadaljevanju RPA) in Blockchain, omogočajo bistveno bolj poglobljeno, učinkovito in zanesljivo obdelavo podatkov. Analitična orodja, kot je ADA, se v podjetjih Big Four uporabljajo za izvajanje različnih revizijskih testov, kot so preverjanje zalog, analiza prihodkov, potrjevanje plačil in odkrivanje prevar. S pomočjo teh orodij lahko revizorji analizirajo celotne populacije transakcij, izvajajo napredne statistične in napovedovalne analize ter hitreje zaznajo nepravilnosti ali tveganja. Posebno vrednost prinašajo deskriptivna in napovedna analitika, ki na podlagi algoritmov in zgodovinskih podatkov omogočata oblikovanje priporočil za prihodnje odločitve ter boljše obvladovanje tveganj. Kljub številnim prednostim pa avtor v članku poudarja, da je sprejetje teh orodij v praksi še vedno postopno, saj je potrebna nadgradnja znanj revizorjev, prilagoditev organizacijskih procesov in zagotavljanje kakovostnih podatkov (Cristea, 2020, str. 740–748).

3.2 Uporaba analitičnih orodij

Koncept velikih podatkov temelji na tako imenovani paradigmi štirih V: obseg (angl. volume), hitrost (angl. velocity), raznolikost (ang. variety) in vrednost (angl. value). Zaradi padca stroškov shranjevanja se je količina podatkov v zadnjih desetletjih eksponentno povečala, prav tako hitrost njihovega nastajanja. Podatki prihajajo iz različnih virov, v različnih oblikah (številke, besedilo, slike, zvok, video) in so pogosto neorganizirani, kar je značilno zlasti za podatke s socialnih omrežij. Prvi trije V poudarjajo omejitve tradicionalne programske opreme pri obdelavi velikih podatkov, medtem ko četrti V izpostavlja njihov potencial za ustvarjanje vrednosti, na primer pri razumevanju potreb strank in optimizaciji storitev. Analitika velikih podatkov omogoča pretvorbo obsežnih, hitrih in neorganiziranih podatkov v uporabno znanje, vendar pa prinaša tudi družbena tveganja, kot so kršitve zasebnosti in diskriminacija. V kontekstu revizije uporaba analitike velikih podatkov ni samoumevna, saj so računovodski podatki, četudi obsegajo milijarde transakcij, v primerjavi z »velikimi podatki« še vedno majhni in dobro strukturirani. Kljub temu se tehnike analitike velikih podatkov lahko uporabijo za celovite revizije, ki nadomeščajo vzorčenje, ter za dopolnjevanje računovodskih podatkov z zunanji viri (na primer podatki s socialnih omrežij ali satelitskimi posnetki), kar omogoča preverjanje smiselnosti poslovnih transakcij. Vendar pa se pojavljajo izzivi, kot so pomanjkanje izkušenj revizorjev z neznanimi viri podatkov, ocenjevanje njihove zanesljivosti ter povezovanje nestrukturiranih podatkov z računovodskimi evidencami (Tiberius in Hirth, 2019, str. 2–3).

Pri uporabi analitičnih postopkov morajo revizorji upoštevati stroške in pričakovano učinkovitost teh postopkov. Stroški so običajno nizki zaradi uporabe računalniških orodij in

enostavnosti nekaterih postopkov, vendar se njihova učinkovitost razlikuje glede na posamezno revizijo. Ključni pokazatelj učinkovitosti je natančnost, ki je odvisna od predvidljivosti razmerij, uporabljenih tehnik za oblikovanje pričakovanj ter zanesljivosti podatkov. Če so razmerja med spremenljivkami (na primer med prodajo in stroški prodanega blaga) močno variabilna, obstaja tveganje, da analitični postopki ne zaznajo pomembnih razlik. Natančnost se lahko poveča z bolj podrobno analizo, na primer z uporabo mesečnih namesto letnih podatkov. Zanesljivost podatkov se ocenjuje glede na njihov vir, če podatke pripravi stranka, mora revizor preveriti ustreznost kontrol pri njihovem oblikovanju in po potrebi izvesti dodatne postopke za preverjanje njihove zanesljivosti (Whittington in Pany, 2022, str. 174).

ADA vključuje več zaporednih korakov, ki zagotavljajo ustreznost in zanesljivost rezultatov. Najprej revizorji načrtujejo ADA, kar pomeni opredelitev ciljev postopka, izbiro ustreznih kontrolnih ciljev ali trditev, določitev populacije podatkov in izbiro primernih tehnik analize. Sledi priprava podatkov, ki pogosto zahteva čiščenje in usklajevanje različnih formatov, da se zagotovi veljavnost analize. Revizorji nato ocenijo relevantnost in zanesljivost podatkov glede na cilje postopka. Pri tem presojujejo povezavo med podatki in preverjeno trditvijo ter ocenjujejo točnost, popolnost in vir podatkov. Če podatki izvirajo iz notranjih virov, se preveri učinkovitost kontrol nad njihovim nastajanjem, pri zunanjih virih pa se presoja verodostojnost organizacije in postopkov priprave podatkov. Po pripravi podatkov revizorji izvedejo ADA z uporabo različnih tehnik, kot so analiza trendov, preverjanje značilnosti transakcij, povezovanje podatkov iz več virov in napovedni modeli. Rezultate analiz nato ovrednotijo glede na zastavljene cilje. Če ADA doseže svoj namen, se rezultati vključijo v revizijski postopek, sicer se pa izvedejo dodatni postopki. Zadnji korak je dokumentiranje ADA, ki mora omogočiti neodvisnemu revizorju razumevanje narave, časa in obsega postopkov, pridobljenih dokazov, ugotovitev ter strokovnih presoj, ki so bile podlaga za zaključke (Whittington in Pany, 2022, str. 259–260).

Vse štiri največje revizijske družbe (v nadaljevanju Big Four) aktivno razvijajo strategije za integracijo Big Data in analitičnih orodij v svoje storitve, vendar se pri tem soočajo z različnimi izzivi in pristopi. Revizijska družba Deloitte deluje na presečišču industrije, znanosti in tehnologije ter s sodelovanjem z akademsko sfero in podjetji razvija uporabniško usmerjene analitične rešitve, ki temeljijo na konkretnih poslovnih koristih. Družba EY v svoje procese vnaša analitiko in umetno inteligenco z namenom izboljšanja odločanja, obvladovanja tveganj, optimizacije davčnih postopkov in povečanja lojalnosti strank, pri čemer poudarja, da je za uspeh nujna tehnološka usposobljenost organizacije. Družba KPMG izpostavlja, da je Big Data področje velikih priložnosti in izzivov, a le redka podjetja so pri tem resnično uspešna in so uspela združiti podatke iz več virov in razviti napredne sisteme. Družba PwC pa poudarja, da je poslovna analitika in Big Data v sodobnem okolju nujna, podatki pa predstavljajo ključno podjetniško sredstvo, ki zahteva naložbe v nove kompetence in tehnologije. Vse družbe se strinjajo, da Big Data analitika prinaša izjemne priložnosti za rast, diferenciacijo in dodano vrednost, a hkrati opozarjajo na pomanjkanje

ustreznih znanj in potrebo po nenehnem razvoju kadrov ter tehnoloških rešitev (Patel in Shah, 2023, str. 668–669).

3.3 Primerjava s klasičnimi postopki

Avtomatizirane tehnike lahko hkrati služijo kot postopki za oceno tveganja in kot del postopkov preizkušanja podatkov, če njihova natančnost zadostuje za obravnavo ocenjenih tveganj napačnih navedb. Primer tega je analiza prodajnih podatkov za prepoznavanje anomalij, ki lahko nakazujejo pomembna tveganja. Poleg tega revizorji vse pogosteje vključujejo nefinančne podatke, kot so spletne razprave, ki lahko dopolnijo informacije o zanesljivosti izdelkov in vplivajo na oceno rezervacij za vračila. Kljub prednostim uporabe podatkovne analitike in velikih podatkov se pojavljajo številni izzivi, kot so razpršene podatkovne baze, vprašanja kakovosti podatkov, težave pri identifikaciji relevantnih podatkov ter omejene večine revizijskih ekip. Implementacija zahteva prilagojen pristop za vsako stranko, kar povečuje kompleksnost in lahko povzroči odpor strank zaradi varnostnih pomislekov. Obstajajo tudi pravna tveganja, povezana z razširitvijo obsega revizije, na primer glede odgovornosti za morebitne spregledane napačne navedbe. Poleg tega uporaba podatkovne analitike ne sme nadomestiti temeljnih načel revizije, kot sta strokovna presoja in profesionalni skepticizem. Čeprav se pričakuje, da bodo vsi revizorji razumeli uporabo in omejitve tehnik podatkovne analitike, bodo napredne naloge pogosto izvajali specializirani strokovnjaki ali zunanji ponudniki (Whittington in Pany, 2022, str. 176–177).

Testi kontrol: ADA se vse pogosteje uporablja pri testih kontrol, saj omogoča učinkovitejše in obsežnejše preverjanje delovanja notranjih kontrol kot tradicionalni ročni postopki. Testi kontrol so namenjeni ugotavljanju operativne učinkovitosti kontrol, kot so avtorizacija, odobritev, klasifikacija in knjiženje transakcij. Z uporabo ADA lahko revizorji, ob predpostavki ustreznih splošnih kontrol nad informacijskim sistemom, preverijo celotno populacijo transakcij glede skladnosti z zahtevanimi kontrolami, kot so odobritev dobaviteljev, potrditev prejema blaga in usklajenost cen z odobrenimi pogoji. Generalizirana revizijska programska oprema omogoča identifikacijo transakcij, ki odstopajo od predpisanih kontrol, kar revizorjem omogoča osredotočeno nadaljnje preverjanje. Na primer, analiza lahko razkrije nakupe pri neodobrenih dobaviteljih ali brez ustrezne avtorizacije. V takih primerih revizorji opravijo dodatne postopke, kot je preverjanje dokumentacije in potrjevanje, da so bile transakcije izvedene za zakonite poslovne namene (Whittington in Pany, 2022, str. 261–262).

Postopek preizkušanja podatkov (analitični postopki): Analitični postopki vključujejo ocenjevanje informacij v računovodskih izkazih na podlagi proučevanja razmerij med finančnimi in nefinančnimi podatki. Če so zneski in razmerja skladni s pričakovanji, lahko revizorji pridobijo dokaz o razumnosti postavk in transakcij. Izvajanje analitičnih postopkov poteka v štirih korakih: (1) oblikovanje pričakovane vrednosti postavke ali kazalnika, (2) določitev dopustnega odstopanja brez nadaljnje preiskave, (3) primerjava dejanske vrednosti

s pričakovano ter (4) raziskava in presoja pomembnih razlik. Uporaba tehnik revizijske podatkovne analitike omogoča oblikovanje natančnejših pričakovanj, kar povečuje dokazno vrednost postopka. Poleg enostavnih metod, kot je analiza trendov, revizorji pogosto uporabljajo naprednejše pristope, kot je večkratna regresija. Na primer, pri oceni prihodkov elektrodistribucijskega podjetja lahko uporabijo podatke o površini prodajnih mest, tipu odjemalcev in povprečni temperaturi za oblikovanje napovednega modela. Če se napovedana vrednost bistveno razlikuje od dejanske, revizorji izvedejo dodatne postopke za ugotovitev morebitnih napačnih navedb (Whittington in Pany, 2022, str. 262–263).

Postopek preizkušanja podatkov (test podatkov): Uporaba revizijske podatkovne analitike pri podatkovnih testih podrobnosti omogoča primerjavo elektronskih zapisov za odkrivanje morebitnih napačnih navedb. Na primer, revizorji lahko primerjajo zneske na prodajnih računih z naknadnimi prejemi gotovine ali jih uskladijo s podatki o odpremi in ceniki. Ker so ti postopki podobni testom kontrol, se pogosto izvajajo kot postopki z dvojno namembnostjo. ADA omogoča testiranje celotne populacije transakcij, kar povečuje učinkovitost in zanesljivost postopkov. Če revizorji odkrijejo večje število napačnih navedb, kot je pričakovano, morajo oceniti vpliv na učinkovitost povezanih notranjih kontrol. ADA se lahko uporablja tudi za prepoznavanje postavk z značilnostmi, ki nakazujejo na napačne navedbe. Na primer, pri preverjanju zastarele zaloge se revizorji osredotočijo na visoko vrednostne postavke z nizko stopnjo obračanja. Vizualizacijske tehnike, kot so diagrami razpršenosti ali mehurčasti grafi, omogočajo hitro prepoznavanje takšnih postavk, pri čemer velikost in barva mehurčkov predstavljata vrednost zaloge in stopnjo obračanja. Revizorji nato usmerijo dodatne postopke na identificirane postavke z visokim tveganjem (Whittington in Pany, 2022, str. 263–264).

Tradicionalni revizijski pristop temelji na vzorčenju, kjer se preveri le majhen del transakcij, kar predstavlja tveganje, da vzorec ne odraža značilnosti celotne populacije. V dobi velikih podatkov pa ta pristop izgublja pomen, saj podjetja ustvarjajo ogromne količine transakcijskih podatkov, ki jih je z naprednimi informacijskimi tehnologijami mogoče obdelati v celoti. S pomočjo podatkovne analitike in strojnega učenja postaja izvedljivo testiranje celotnih populacij, kar zmanjšuje tveganje vzorčenja in povečuje zanesljivost revizijskih dokazov. Koncept »revizija izjem« omogoča, da se namesto pregleda posameznih transakcij osredotočimo na odkrivanje izjem in njihovih vzrokov, kar bistveno izboljša učinkovitost in kakovost revizijskega postopka. Tak pristop omogoča sprotno spremljanje transakcij, identifikacijo anomalij ter osredotočenost na knjižbe, ki predstavljajo največje tveganje, s čimer se revizija premika od tradicionalnega vzorčenja k analizi celotne populacije (Huang in drugi, 2022, str. 138–143). V tabeli 2 je prikazana primerjava med klasičnim pristopom, ki temelji na vzorčenju in med sodobnih pristopom, ki s pomočjo informacijskih tehnologij testira celotno populacijo.

Tabela 2: Primerjava pristopov v reviziji

Klasični pristop (vzorčenje)	Pristop testiranja celotne populacije
Pregled le dela transakcij (vzorec)	Pregled celotne populacije transakcij
Uporaba statističnih ali ne statističnih metod	Uporaba podatkovne analitike in strojnega učenja
Tveganje vzorčenja (možnost napačnih zaključkov)	Zmanjšanje tveganja vzorčenja
Omejena zanesljivost dokazov	Večja zanesljivost in obseg dokazov
Stroškovno ugodnejše, a manj natančno	Višji začetni stroški, a večja učinkovitost
Fokus na transakcijah	Fokus na odstopanjih in izjemah (»revizija na podlagi izjem«)
Rezultat: ocena na podlagi vzorca	Rezultat: ocena na podlagi celotne populacije

Vir: prirejeno po Huang in drugi (2022, str. 138–143).

3.4 Dodana vrednost uporabe informacijskih tehnologij pri revidiranju računovodskih izkazov

Digitalizacija revizijskih procesov omogoča revizijskim družbam optimizacijo postopkov, razvoj novih storitev, izboljšanje kakovosti revizije ter redefinicijo profila prihodnjega revizorja, kar spodbuja kulturo inovacij in krepi korporativno upravljanje z zmanjšanjem diskrecijske moči managerjev ter večjo kakovostjo razkritih računovodskih informacij. Uporaba naprednih tehnologij, kot so veliki podatki, umetna inteligenca in analitika, odpravlja ponavljajoče se naloge, znižuje stroške ter omogoča prehod od vzorčenja k celoviti obdelavi podatkov, kar povečuje sledljivost in zanesljivost dokumentacije. Revizorji se tako lahko osredotočijo na naloge z višjo dodano vrednostjo, kot so napovedne analize, presoja ocen posloводства ter obravnava tveganj in nepravilnosti. Ključno vlogo ima podatkovna analitika, ki omogoča analizo, interpretacijo in komunikacijo podatkov za učinkovitejše odločanje ter pripravo relevantnih in natančnih zaključkov. Poleg tega poglobljeni vpogledi v tveganja in trende predstavljajo pomembno dodano vrednost za naročnike, saj olajšajo odločitve upravnih odborov. Digitalna orodja, kot so strojno učenje, vizualizacija, rudarjenje podatkov in transformacija podatkov, omogočajo prepoznavanje nenavadnih transakcij ter izboljšujejo obvladovanje tveganj, kar skupaj vodi k bolj učinkoviti, celoviti in strateško usmerjeni reviziji (Manita in drugi, 2020, str. 4–5).

Uporaba podatkovne analitike v reviziji prinaša štiri ključne koristi: (1) možnost testiranja bistveno večjega števila transakcij, potencialno celotne populacije, kar povečuje zadostnost revizijskih dokazov; (2) izboljšanje kakovosti revizij z globljim vpogledom v poslovne procese strank in identifikacijo anomalij; (3) učinkovitejše odkrivanje prevar z uporabo naprednih orodij, kot so računalniško podprte revizijske tehnike (angl. Computer-Assisted Audit Techniques, v nadaljevanju CAAT), ki omogočajo analizo velikih podatkovnih nizov po nizkih stroških; ter (4) vključitev nefinančnih in zunanjih podatkov za boljše načrtovanje revizij, oceno tveganj in uporabo napovednih modelov. Podatkovna analitika omogoča prehod od tradicionalnega vzorčenja k celovitemu pregledu podatkov, kar krepi sposobnost

prepoznavanja vzorcev in tveganj. Poleg tega uporaba zunanjih virov, kot so makroekonomski podatki, industrijske statistike in podatki s socialnih omrežij, odpira možnosti za napredne analize in strateško svetovanje. Kljub temu ostajajo izzivi, povezani z integracijo teh pristopov v obstoječe revizijske prakse in z razvojem ustreznih kompetenc (Earley, 2015, str. 495–497).

Uporaba Big Data prinaša številne koristi za različne sektorje, vključno z revizijo in računovodstvom. Analitika velikih podatkov omogoča avtomatizacijo tradicionalnih nalog ter zmanjšuje pristranskost, povezano z vzorčenjem, saj omogoča analizo celotnih populacij podatkov. S tem se odpirajo možnosti za globlje vpoglede, prepoznavanje vzorcev in izboljšanje poslovne učinkovitosti. V revizijskem okolju Big Data spreminja tradicionalne pristope, saj omogoča natančnejše odkrivanje napak, prevar in poslovnih tveganj. Revizorji lahko na podlagi teh podatkov izvajajo bolj relevantne in zanesljive postopke, kar povečuje kakovost revizije. Poleg tega Big Data omogoča napovedovanje prihodnjih obveznosti, zaznavanje tveganih transakcij in preverjanje predpostavk o delujočem podjetju. Kljub prednostim obstajajo izzivi, saj podatki pogosto izvirajo iz zunanjih virov, kar odpira vprašanja o njihovi zanesljivosti in ustreznosti. Poleg tega se pojavljajo težave zaradi neenotnosti tehnologij in novih vrst podatkov, ki vplivajo na računovodsko poročanje. Kljub temu Big Data omogoča pridobivanje dokazov na ravni celotne populacije, kar povečuje natančnost napovedi in krepi zaupanje v revizijske ugotovitve (Isa in Subramanian, 2024, str. 843–846).

Prehod podjetij na digitalne poslovne modele je povzročil intenzivno izmenjavo podatkov med organizacijami, partnerji in strankami, kar poudarja strateško vrednost digitalnih informacij v sodobnih ekosistemih. Digitalizacija in napredne informacijske tehnologije predstavljajo temelj za izboljšanje računovodskih in revizijskih praks. Tehnologije, kot so analitika velikih podatkov, robotska avtomatizacija procesov in inteligentni sistemi, ponujajo izjemne možnosti za povečanje natančnosti, varnosti in produktivnosti revizij. Avtor Hanfy in drugi (2025) so preučevali vpliv digitalizacije na revizijo z uporabo analitičnih metod, vključno s strukturalnim modeliranjem enačb. Rezultati potrjujejo statistično značilen vpliv analitike velikih podatkov, umetne inteligence in robotskih procesov na revizijske prakse, medtem ko dejavniki, kot so zaupnost, varnost, dostopnost in integriteta podatkov, ne izkazujejo pomembnega vpliva. Digitalne tehnologije se tako kažejo kot ključni dejavnik transformacije revizije, saj izboljšujejo kakovost, varnost prenosa podatkov in operativno učinkovitost. Kljub tem ugotovitvam večina revizijskih podjetij še ni ustrezno investirala v napredne tehnologije, saj jih kar 90 % ne ponuja storitev na teh področjih in se osredotoča predvsem na davčne revizije. Nasprotno pa največje revizijske družbe že uvajajo napredne rešitve, kar potrjuje, da digitalizacija in uporaba sofisticiranih tehnologij pomembno in pozitivno vplivata na kakovost revizijskih procesov ter predstavljata nujnost za prihodnost stroke.

V dinamičnem poslovnem okolju je ohranjanje finančne integritete in skladnosti z regulativo ključno za rast podjetij in krepitev zaupanja deležnikov. Učinkovito obvladovanje

revizijskega tveganja v računovodskih sistemih je bistveni del tega procesa, vendar tradicionalni pristopi pogosto ne zadoščajo kompleksnosti sodobnih transakcij. Kot odgovor na te izzive se uvajanje metod strojnega učenja v revizijske postopke kaže kot obetavna strategija optimizacije. Strojno učenje omogoča analizo velikih podatkovnih zbirk, prepoznavanje vzorcev in napovedovanje tveganj, kar bistveno izboljšuje natančnost, učinkovitost in samoiniciativnost revizijskih procesov. Avtor Kang (2024) obravnava optimizacijo strategij za identifikacijo in preprečevanje revizijskih tveganj z uporabo strojnega učenja ter razvija specializirane pristope in modele za obvladovanje kompleksnosti sodobnega poslovnega okolja. Analiza izpostavlja prednosti, izzive in najboljše prakse uporabe strojnega učenja v reviziji, vključno z vprašanji kakovosti podatkov, razlage modelov, etičnimi vidiki in skladnostjo z regulativo. Rezultati potrjujejo, da strojno učenje omogoča sprotno odkrivanje tveganj, proaktivne strategije obvladovanja in izboljšano sprejemanje odločitev, kar krepi finančno odpornost in skladnost podjetij. Kljub velikemu potencialu je za odgovorno in učinkovito uporabo strojnega učenja potrebna multidisciplinarna strategija, ki združuje tehnološko znanje, strokovno domeno in etične standarde. Uporaba strojnega učenja v revizijskih procesih bo v prihodnosti postajala vse pogostejša, saj podjetja sprejemajo digitalno transformacijo in iščejo inovativne rešitve za obvladovanje izzivov sodobnega poslovnega okolja.

Avtorja Lugli in Bertacchini (2023) sta izvedla poglobljeno analizo člankov in intervjujev, da bi raziskala vpliv digitalnih tehnologij na revizijsko prakso ter razlike med največjimi revizijskimi družbami (Big Four) in manjšimi (nBig4). Kritična analiza razkriva, da uporaba naprednih tehnologij, kot so podatkovna analitika in avtomatizirana orodja, bistveno povečuje kakovost revizij pri Big Four, saj omogoča obdelavo večjih količin podatkov in boljše odkrivanje nepravilnosti. To vodi do poglobljanja kakovostne vrzeli med Big Four in nBig4, kar ima neposredne tržne posledice. Big Four lahko znižajo stroške in pridobijo nove stranke, medtem ko nBig4 ostajajo omejene zaradi nizke digitalizacije svojih strank in manjših zahtev malih in srednjih podjetij (angl. Small and Medium-sized Enterprises, v nadaljevanju SME). Intervjuji z revizijskimi partnerji, ki sta jih izvedla avtorja, potrjujejo, da regulatorji in nadzorni organi pričakujejo poglobljene analize, ki presegajo zahteve revizijskih standardov, kar odpira vprašanje njihove prenove. Avtorja opozarjata tudi na spremembo kompetenc, saj se vloga revizorja v Big Four razvija v smeri »revizijski tehnik«, kar zahteva znanje IT in uporabo digitalnih orodij, medtem ko univerze in izobraževalni centri zaostajajo pri prilagoditvi programov. Poleg tega se v praksi kaže, da Big Four revizijske družbe postajajo strateško orodje korporativnega upravljanja, saj podjetjem zagotavljajo poglobljene analize in zmanjšujejo agencijske stroške, medtem ko nBig4 stavijo na osebni odnos s strankami kot konkurenčno prednost, kar pa lahko ogrozi njihovo neodvisnost. Avtorja zaključujeta, da je potrebna nadaljnja raziskava vpliva digitalizacije na notranje revizije, prilagoditev standardov in izobraževanja ter analiza neizkoriščenega potenciala tehnologij, kot je tehnologija veriženja blokov.

Uporaba Big Data v reviziji prinaša večjo razpoložljivost podatkovnih virov, tako finančnih kot nefinančnih, kar omogoča revizorjem pridobivanje obsežnejših in bolj relevantnih dokazov. Avtomatizacija postopkov in napredne analitične tehnike povečujejo napovedno moč analiz ter omogočajo oblikovanje mnenj, ki temeljijo na podatkih, ne zgolj na izkušnjah. Big Data prispeva k zadostnosti in ustreznosti dokazov, saj lahko nadomesti pomanjkljivosti tradicionalnih virov, hkrati pa ponuja edinstvene vpoglede, kot so podatki iz družbenih omrežij ali drugih zunanjih virov. Poleg tega omogoča identifikacijo anomalij in oceno tveganj, kar izboljšuje odkrivanje prevar. Ena ključnih sprememb je možnost kontinuirane revizije, ki omogoča sprotno spremljanje dogodkov in zmanjšuje stroške ter časovne zamike. Kljub prednostim pa uporaba Big Data zahteva obvladovanje izzivov, kot so zanesljivost podatkov, obvladovanje velikega obsega informacij in prilagoditev revizijskih metod (Balios in drugi, 2020, str. 214–215).

Uporaba informacijskih tehnologij, zlasti podatkovne analitike, prinaša pomembno dodano vrednost pri revidiranju računovodskih izkazov. Študija avtorja Sikhakhane (2022) na primeru južnoafriških Big Four revizijskih podjetij ugotavlja, da podatkovna analitika omogoča revizorjem bolj poglobljeno razumevanje poslovanja strank, učinkovitejšo identifikacijo tveganj in možnost testiranja celotnih populacij podatkov namesto zgolj vzorčenja. To vodi do bolj zanesljivih in prepričljivih revizijskih dokazov ter omogoča pravočasno zaznavanje anomalij in potencialnih prevar. Podatkovna analitika se uporablja v vseh fazah revizijskega procesa (od načrtovanja, preko izvedbe do poročanja) in prispeva k večji učinkovitosti, kakovosti in relevantnosti revizije. Med ključne koristi sodijo izboljšana ocena tveganj, možnost 100-odstotnega testiranja, hitrejše in boljše odkrivanje nepravilnosti ter večja dodana vrednost za revizijske stranke. Kljub temu pa študija izpostavlja tudi izzive, kot so kakovost in dostopnost podatkov pri strankah, pomanjkanje ustreznih znanj pri revizorjih ter odpor do sprememb tako pri strankah kot znotraj revizijskih ekip. Empirični rezultati potrjujejo, da uporaba podatkovne analitike pozitivno vpliva na rezultate regulatornih pregledov in na splošno izboljšuje kakovost revizije, vendar je za polni izkoristek potenciala nujno vlaganje v izobraževanje, razvoj kompetenc in tesnejše sodelovanje s strankami pri pripravi podatkov.

3.5 Izzivi in omejitve

Kljub prednostim uporaba Big Data prinaša številne izzive. Revizorji potrebujejo dostop do obsežnih podatkov strank, kar odpira vprašanja glede neodvisnosti in varovanja podatkov. Velike količine podatkov lahko povzročijo preobremenjenost informacij, kar otežuje pravočasno obravnavo napak in prevar. Poleg tega se pojavljajo težave s shranjevanjem podatkov, kar pogosto zahteva prehod na oblačne rešitve, ter visoki stroški implementacije. Postopek je lahko časovno zahteven, saj je pridobivanje dovoljenj za dostop do podatkov dolgotrajno. Uporaba Big Data zahteva tudi strokovno znanje in prisotnost podatkovnih znanstvenikov, saj pomanjkanje IT kompetenc predstavlja pomembno tveganje (Isa in Subramanian, 2024, str. 846).

Raziskava avtorjev Booker in drugi (2023) preučuje, kako vključiti napredno podatkovno analitiko (ADA) v revizijski kurikulum, pri čemer temelji na pol strukturiranih intervjujih z revizorji z manj kot štirimi leti izkušenj. Ta skupina je ključna, saj izvaja večino revizijskih postopkov, kjer se ADA lahko uporablja, in je nedavno zaključila formalno izobraževanje. Ugotovitve kažejo, da podjetja sicer zagotavljajo usposabljanja, vendar so ta osredotočena predvsem na navigacijo po orodjih (na primer Power BI, Tableau, Alteryx), manj pa na interpretacijo rezultatov. Revizorji poudarjajo potrebo po razvoju analitičnega načina razmišljanja, ki vključuje sposobnost postavljanja pravih vprašanj, interpretacije izhodnih poročil in razumevanja vpliva na revizijske postopke. Študija predlaga, da se v kurikulum vključi več praktičnih študij primerov, ki razvijajo interpretacijo in dokumentiranje rezultatov ADA, namesto osredotočanja na specifična orodja. Priporoča se tudi povezovanje predmetov revizije in podatkovne analitike, bodisi kot predpogoj bodisi kot sočasni predmet, kar bi omogočilo poglobljeno obravnavo tehnik in orodij v enem predmetu ter interpretacijo v drugem. Rezultati ponujajo vpogled v trenutne prakse in izzive ter nakazujejo potrebo po nadaljnjih raziskavah o dolgoročnih načrtih podjetij glede ADA, usklajenosti kurikulumov s potrebami prakse in učinkovitosti sodelovanja med fakultetami s področja revizije in podatkovne analitike.

Kljub obetom podatkovne analitike za izboljšanje kakovosti revizij obstajajo številni izzivi, ki jih lahko razvrstimo v tri glavne kategorije: (1) usposobljenost in strokovno znanje revizorjev, (2) dostopnost, ustreznost in integriteta podatkov ter (3) pričakovanja regulatorjev in uporabnikov računovodskih izkazov. Prvi izziv izhaja iz dejstva, da tradicionalno izobraževanje revizorjev ne vključuje veščin, kot so prepoznavanje vzorcev, analiza anomalij in uporaba naprednih analitičnih orodij, kar povzroča vrzel v kompetencah. Možne rešitve vključujejo dodatno usposabljanje, avtomatizacijo procesov in uporabo orodij za zmanjšanje lažnih pozitivnih rezultatov, ki ostajajo pomembna težava. Drugi izziv se nanaša na omejen dostop do podatkov, vprašanja lastništva in zagotavljanje njihove celovitosti. Revizorji pogosto nimajo neposrednega dostopa do podatkovnih baz strank, kar otežuje uporabo naprednih tehnik, kot je podatkovno rudarjenje. Poleg tega je treba oceniti zanesljivost in popolnost podatkov, zlasti kadar vključujejo zunanje vire. Tretji izziv predstavlja razkorak v pričakovanjih: uporabniki in regulatorji bi lahko ob uporabi podatkovne analitike pričakovali 100-odstotno zagotovilo, kar presega obstoječe standarde, ki temeljijo na razumnem zagotovilu. Poleg tega trenutni revizijski standardi niso prilagojeni testiranju celotnih populacij transakcij, kar zahteva njihovo posodobitev. Obstaja tudi skrb, da bi se revizijska podjetja zaradi povpraševanja po podatkovnih znanstvenikih preusmerila k svetovalnim storitvam, kar bi lahko ogrozilo neodvisnost in kakovost revizij (Earley, 2015, str. 5–6).

Kljub številnim prednostim uporaba Big Data v reviziji prinaša pomembne izzive. Največji med njimi je pomanjkanje strokovnjakov z ustreznim znanjem in veščinami za obvladovanje naprednih analitičnih orodij, kar zahteva prilagoditev izobraževalnih programov in stalno usposabljanje. Revizijske družbe pogosto zbirajo ogromne količine podatkov, vendar jih ne

znajo učinkovito analizirati in uporabiti v praksi. Poleg tega obstajajo tveganja izgube podatkov zaradi kibernetских napadov ali napak pri filtriranju, ne smemo pa pozabiti tudi na etična vprašanja glede zasebnosti, saj uporaba podatkov vključuje dostop do občutljivih informacij, kot so e-pošta, lokacijski podatki in družbena omrežja. Stroški zbiranja in obdelave podatkov so visoki, kar predstavlja oviro za manjše revizijske družbe. Prav tako se pojavlja skrb, da bo avtomatizacija postopkov zmanjšala potrebo po določenih delovnih mestih. Poleg teh tehničnih in organizacijskih izzivov je potrebno ponovno premisliti revizijske standarde, saj tradicionalni pristopi ne zadostujejo v okolju, kjer se podatki obdelujejo sproti in omogočajo kontinuirano revizijo (Balios in drugi, 2020, str. 215–216).

Implementacija Big Data tehnologij v revizijske procese prinaša številne izzive, ki pomembno spreminjajo tradicionalno vlogo revizorja. Revizorji se soočajo z novimi vrstami podatkov, od strukturiranih in nestrukturiranih, finančnih in nefinančnih, do podatkov iz zunanjih virov, kar pa zahteva povsem nove kompetence in tehnične spretnosti. Eden ključnih izzivov je zagotavljanje varnosti in izvora podatkov, saj je težje zagotoviti zanesljivost podatkov v digitalnem okolju. Kot možne rešitve se omenjajo digitalni podpisi in tehnologija veriženja blokov, ki pa v praksi še niso široko uveljavljeni. Poleg tega se pojavljajo zapleti pri pridobivanju podatkov, saj podjetja pogosto omejujejo dostop do svojih podatkovnih skladišč, kar otežuje pravočasno in učinkovito zbiranje relevantnih informacij. Velike količine podatkov lahko povzročijo informacijsko preobremenjenost, kar otežuje analizo, zaznavanje napak in prevar ter razlikovanje med pomembnimi in nepomembnimi vzorci. Revizorji morajo biti pozorni tudi na varnost in zasebnost podatkov, saj je tveganje za kršitve zaupnosti večje kot kadarkoli prej, zlasti pri obdelavi občutljivih informacij. Dodaten izziv pa predstavljajo tudi pravne omejitve glede prenosa podatkov med jurisdikcijami, kar lahko omeji možnosti revizije v mednarodnem okolju. Vse to zahteva od revizorjev nenehno prilagajanje, nadgradnjo znanja in razvoj novih pristopov k obvladovanju podatkov ter tveganj, ki jih prinaša digitalizacija revizije (Patel in Shah, 2023, str. 658–668).

Empirična analiza avtorjev Babayeva in Manousaridis (2020) potrjuje, da digitalizacija v reviziji prinaša dva ključna izziva: oblikovanje novega profila revizorja in odpor do sprememb. Sodobni revizorji morajo obvladati napredne tehnološke veščine, biti sposobni kritično presojati rezultate digitalnih orodij ter razvijati kompetence na področju IT in analitike. Vloga revizorja se postopoma spreminja iz klasičnega izvajalca revizijskih nalog v bolj svetovalno in analitično usmerjeno funkcijo, pri čemer se število zaposlenih bistveno ne zmanjšuje, temveč se spreminjajo njihove naloge in odgovornosti. Ključna ostaja tudi sposobnost strokovnega skepticizma in neodvisnosti pri presoji uporabe tehnoloških rešitev. Drugi izziv je odpor do sprememb, ki se pojavlja predvsem pri prilagajanju novim načinom dela in uvajanju digitalnih orodij. Večina sodelujočih meni, da je uspešna prilagoditev odvisna od podpore organizacije in postopnega uvajanja sprememb, pri čemer se mnenja razlikujejo glede tega, ali se lažje prilagajajo mlajši ali bolj izkušeni revizorji. Nekateri menijo, da mlajši revizorji hitreje osvojijo nove tehnologije, drugi pa poudarjajo, da izkušnje

starejših olajšajo razumevanje novih orodij. Skupna ugotovitev je, da digitalizacija zahteva nenehno učenje, prilagajanje in razvoj novih veščin za vse generacije revizorjev.

Avtorji Alrashidi in drugi (2022) izpostavljajo več ključnih izzivov, s katerimi se srečujejo revizorji pri uvajanju podatkovne analitike v revizijske postopke. Prvi izziv je potreba po velikih naložbah v tehnologijo, programsko opremo in razvoj kompetenc, saj učinkovita uporaba tehnologije velikih podatkov zahteva ustrezno tehnično znanje in sposobnost obdelave velikih količin podatkov iz različnih virov. Revizorji se soočajo z izzivi pri filtriranju in interpretaciji podatkov, saj je v digitalnem okolju težko izluščiti relevantne informacije za revizijske namene. Poleg tega je pomembno zagotoviti zanesljivost in varnost podatkov, kar zahteva dodatne kontrole in prilagoditve revizijskih standardov. Raziskava opozarja tudi na to, da je uporaba tehnologije velikih podatkov v praksi še vedno omejena, predvsem zaradi zadržanosti revizorjev pri uvajanju naprednih tehnologij, ki so pogosto bolj razvite kot sistemi njihovih strank. Kljub tem izzivom pa rezultati kažejo, da tehnologije velikih podatkov pomembno prispeva k izboljšanju kakovosti revizije, večji učinkovitosti in boljšemu obvladovanju tveganj, zato je za prihodnost revizije ključno, da se revizorji aktivno izobražujejo in prilagajajo novim digitalnim trendom.

3.6 Pogled v prihodnost in druge tehnologije

Digitalna revolucija je temeljito preoblikovala področje revizije, ki se razvija v hitro spreminjajočem se okolju. Vodilne revizijske družbe uvajajo podatkovno analitiko, avtomatizacijo in umetno inteligenco za povečanje učinkovitosti in uspešnosti. Te spremembe poudarjajo potrebo po razvoju tehničnih kompetenc in socialnih veščin, da se revizorji uspešno soočijo s sodobnimi izzivi. Integracija umetne inteligence prinaša priložnosti in izzive, ki zahtevajo napredna znanja, prilagodljivost ter zavezanost k stalnemu učenju. Ključno je spremljanje najnovejših orodij, metod in najboljših praks v industriji, zato je oblikovanje celovitega okvira za krepitev kompetenc revizorjev bistvenega pomena. Koncept digitalnih revizij se je uveljavil kot ključen element za zagotavljanje učinkovitosti in operativne zanesljivosti organizacij v digitalni dobi. V okviru inovativnih revizijskih praks se izpostavljajo tri temeljne kategorije: kakovost poročil, optimizacija uspešnosti in interakcija med človekom in umetno inteligenco. Te kategorije tvorijo osnovo za obvladovanje izzivov in trendov digitalne transformacije ter omogočajo prehod k bolj utemeljenim in informiranim analizam. Kakovost poročil predstavlja temelj za transparentnost in odgovornost, kar omogoča jasen vpogled v organizacijske procese. Optimizacija uspešnosti se uresničuje z uporabo kazalnikov uspešnosti (KPI), tehnik za odkrivanje prevar ter strateških okvirov, ki krepijo varnost in učinkovitost. Posebno vlogo ima tudi uvedba kompetenčnih modelov, ki poudarjajo sodelovanje med človeško strokovnostjo in tehnologijami umetne inteligence ter zagotavljajo etično uporabo AI. V tem kontekstu se uveljavljajo rešitve, kot so oblačna varnost, sprotno spremljanje tveganj in algoritmi za prilagojeno izboljšanje procesov. Interakcija med človekom in AI postaja osrednji dejavnik digitalnih revizij. Tehnologije strojnega in globokega učenja omogočajo

sprotno prilagajanje procesov ter odkrivanje nepravilnosti, kar povečuje agilnost in odzivnost. Etika pri uporabi AI zagotavlja, da odločitve ostajajo skladne z načeli odgovornosti, medtem ko sinergija med človeškimi in tehnološkimi viri spodbuja trajnostne inovacije. Na podlagi teh determinant se oblikuje strukturiran okvir, ki omogoča učinkovito obvladovanje izzivov in izkoriščanje priložnosti v dinamičnem poslovnem okolju (Leocádio in drugi, 2025, str. 5–8).

Raziskave in strokovne razprave kažejo, da bodo prihodnje tehnološke inovacije, kot so tridimenzionalni tisk, digitalni denar, pametne naprave, internet stvari in digitalna distribucija, pomembno vplivale na revizijo. Kljub temu številni računovodski strokovnjaki še vedno podcenjujejo obseg teh sprememb. Tehnologija veriženja blokov in kriptovalute, čeprav še v eksperimentalni fazi, obetajo večjo varnost pri evidentiranju transakcij, vendar obstajajo tudi pomisleki glede njihovega vpliva na revizijo. Tehnološki napredek prinaša priložnosti, kot so uporaba podatkovne analitike, strojnega učenja, neprekinjene revizije in obdelava velikih podatkovnih zbirk, kar omogoča testiranje celotnih populacij namesto vzorčenja. Velike revizijske družbe že uvajajo napredne platforme, orodja za analitiko in avtomatizacijo, vključno z uporabo dronov za inventure in digitalnimi potrditvami. Kljub temu se spremembe uvajajo počasneje kot na drugih področjih, kar je posledica regulatornega konservativizma in pomanjkanja spodbud za spremembe. Raziskave kažejo, da uporabniki pričakujejo večjo uporabo naprednih tehnologij v reviziji, vendar standardi, kot so Mednarodni revizijski standardi (ISA), ne spodbujajo aktivne uporabe podatkovne analitike, čeprav je ne prepovedujejo. Projekti, kot je »Prihodnost revizije«, poudarjajo potrebo po prilagoditvi revizije digitalni dobi, zlasti z večjo uporabo analitike in tehnologije veriženja blokov. Čeprav tehnologija ponuja možnosti za izboljšanje učinkovitosti in kakovosti revizije, ostajajo ključni elementi, kot so strokovno znanje, presoja in profesionalni skepticizem, nepogrešljivi. Vendar pa obstajajo napovedi, da bodo napredni sistemi v prihodnosti preseгли človeške sposobnosti pri določenih nalogah, kar bo zahtevalo redefinicijo vloge revizorja (Hay, 2020, str. 31).

Prihodnost uporabe velikih podatkov (angl. Big Data, v nadaljevanju Big Data) in podatkovne analitike v reviziji obeta pomembne spremembe. Pričakovati je večjo integracijo finančnih in nefinančnih podatkov, kar bo omogočilo podrobnejše analize in boljše razumevanje poslovnega okolja. Možna je tudi poenostavitev revizijskega postopka z zmanjšanjem razlik med računovodskimi standardi ter prehod na globalno enoten okvir, kar bi olajšalo delo revizorjev. Tradicionalni, statični finančni izkazi bodo postopoma nadomeščeni z dinamičnimi podatki, ki jih bo mogoče sproti analizirati, kar odpira pot kontinuirani reviziji. Kljub temu ostajajo izzivi, kot so visoki stroški implementacije, vprašanja kakovosti podatkov in tveganje pristranskosti pri presoji. Revizorji bodo morali razviti nove metode za povezovanje tradicionalnih dokazov z Big Data ter obvladovati tveganja manipulacije elektronskih podatkov. Dolgoročno bo uspešna uporaba Big Data zahtevala prilagoditev izobraževalnih programov, spremembe revizijskih standardov in

razvoj orodij, ki bodo omogočala učinkovito obdelavo podatkov ter zagotavljanje zanesljivih in relevantnih dokazov (Balios in drugi, 2020, str. 216–217).

Raziskava avtorjev Vitali in Giuliani (2024) obravnava vpliv naprednih tehnologij, kot sta robotska avtomatizacija procesov (RPA) in umetna inteligenca (AI), na prihodnost revizijskih podjetij. Glavne ugotovitve kažejo, da bodo te tehnologije bistveno spremenile način dela revizorjev, saj omogočajo avtomatizacijo ponavljajočih se nalog in podpirajo kompleksne analize, kar povečuje učinkovitost in zmanjšuje napake. Pričakovane so spremembe v organizacijski strukturi, nekateri napovedujejo zmanjšanje števila nižjih delovnih mest in celo izginotje vmesnih pozicij, medtem ko drugi menijo, da se bo struktura ohranila, a z novimi kompetencami. Ključne bodo IT in podatkovno-analitične veščine, kar lahko vodi do zaposlovanja novih profilov, kot so inženirji in podatkovni znanstveniki. Vpliv na trg je nejasen: tehnologije lahko povečajo konkurenčno prednost velikih revizijskih podjetij (Big Four) zaradi večjih investicijskih zmožnosti, vendar obstaja možnost, da se razkorak dolgoročno nekoliko zmanjša, ko bodo orodja dostopnejša tudi manjšim podjetjem. Splošno gledano tehnologije ne bodo v celoti nadomestile revizorjev, temveč bodo podpora pri nalogah, ki zahtevajo strokovno presojo.

Ker enotna definicija inteligence ne obstaja, je tudi opredelitev umetne inteligence (UI) zahtevna. Splošno velja, da UI posnema človeške kognitivne procese, kot so prepoznavanje vzorcev, učenje in načrtovanje. Najpogostejše uporabe UI vključujejo prepoznavanje jezika, vizualnih vzorcev in reševanje logičnih problemov. V reviziji UI omogoča odkrivanje anomalij v računovodskih podatkih. Trenutno se strojno učenje, kot ključni podsistem UI, uporablja predvsem za zbiranje in validacijo podatkov, kar že implementirajo največje revizijske družbe. Z večjim obsegom podatkov se algoritmi učijo in izboljšujejo. Čeprav so trenutne aplikacije omejene, se pričakuje širša uporaba v prihodnosti, na primer zmanjšanje napak pri inventurah ali izboljšanje revizijskih standardov. V skrajnem primeru bi lahko tako imenovana močna UI nadomestila človeške revizorje, pri čemer Svetovni gospodarski forum napoveduje, da bo do leta 2025 UI izvedla 30 % korporativnih revizij (Tiberius in Hirth, 2019).

Integracija umetne inteligence v revizijo prinaša pomembne spremembe na več področjih: oblikovanje revizijskih postopkov, obdelava podatkov, transformacija pristopov in razvoj novih revizijskih modelov. Uporaba UI omogoča avtomatizacijo zbiranja podatkov, analize in ocene tveganj, kar zmanjšuje ročno delo, povečuje natančnost in omogoča prilagoditev postopkov glede na cilje in tveganja. Pri obdelavi podatkov UI omogoča učinkovito obvladovanje velikih količin strukturiranih in nestrukturiranih podatkov, prepoznavanje vzorcev in odstopanj ter izboljšanje kakovosti analiz. Napredne tehnike, kot sta strojno učenje in obdelava naravnega jezika, omogočajo pridobivanje globljih vpogledov in uporabo napredne analitike. Transformacija pristopov vključuje uporabo napovedne analitike, zaznavanja anomalij in stalnega spremljanja, kar povečuje aktivnost in odzivnost revizij. Novi modeli, ki jih omogoča UI, razširjajo obseg revizije na področja, kot so trajnost, družbena odgovornost in kibernetika, ter omogočajo razvoj napovednih scenarijev

za oceno vpliva poslovnih odločitev. Kljub velikemu potencialu so za uspešno implementacijo potrebne dodatne raziskave, praktične rešitve, ustrezno usposabljanje ter upoštevanje etičnih in varnostnih vidikov. Integracija UI je ključna za prihodnost revizije, saj omogoča večjo učinkovitost, kakovost in strateško vrednost storitev (Huang in Liu, 2024, str. 661–663).

V zadnjih letih so podjetja znatno povečala naložbe v umetno inteligenco (AI), kar je povzročilo pomembne spremembe v revizijskih praksah. Raziskava avtorjev Rahman in drugi (2024) preučuje vpliv sprejetja AI na učinkovitost in kakovost revizije ter vlogo revizorjev v digitalni dobi. Analiza temelji na podatkih o uporabi AI pri revizijskih podjetjih in njihovih strankah, pri čemer se učinkovitost meri z zamikom izdaje poročila, kakovost pa z verjetnostjo ponovnih izkazov. Rezultati kažejo, da ločena uporaba AI povečuje zamik poročanja, medtem ko sočasna uporaba obeh strani zmanjšuje zamude in izboljšuje učinkovitost. Poleg tega uporaba AI zmanjšuje verjetnost popravljanja izkazov in krepi kakovost revizije, predvsem zaradi večje intenzivnosti revizijskega dela. AI omogoča avtomatizacijo nalog, analizo velikih podatkovnih zbirk, odkrivanje anomalij ter napovedovanje tveganj, kar revizorjem omogoča osredotočanje na kompleksne naloge in strokovno presojo. Kljub velikemu potencialu obstajajo izzivi, kot so kakovost podatkov, razlaga modelov, etični vidiki in skladnost z regulativo. Ugotovitve potrjujejo, da digitalizacija in napredne tehnologije bistveno izboljšujejo kakovost in učinkovitost revizijskih postopkov ter predstavljajo nujnost za prihodnost stroke.

Koncept so-pilota, prvotno povezan z letalstvom, označuje pomočnika pilota, ki prevzema naloge za razbremenitev delovne obremenitve, povečanje varnosti in učinkovitosti. Ta paradigma se je razširila na druge panoge, kot so avtomobilska industrija, programski razvoj, zdravstvo, podpora strankam in pametni pomočniki, kjer umetna inteligenca deluje kot inteligentni sopotnik. V revizijskem kontekstu so-pilotirana revizija pomeni sodelovanje med revizorjem in temeljnim modelom umetne inteligence pri izvajanju nalog, kot so testiranje knjižb, analiza razkritij in finančnih kazalnikov. Revizor prispeva poglobljeno razumevanje stranke, strokovno presojo in poznavanje standardov, medtem ko model prinaša široko bazo znanja, sposobnost obdelave velikih količin podatkov in prepoznavanja vzorcev. Proces temelji na stalnem dialogu in iterativnem učenju, kjer oba partnerja izboljšujeta svoje delovanje. So-pilotirana revizija vključuje več faz:

- Specifikacija – revizor določi naloge in zagotovi podatke.
- Analiza – model obdela podatke in poda ugotovitve.
- Pregled – revizor preveri rezultate in zahteva pojasnila.
- Komunikacija – stalna izmenjava informacij med procesom.
- Povratne informacije – revizor daje povratne informacije za izboljšanje modela.
- Poročanje – model pomaga pri pripravi osnutka poročila.
- Odobritev – končno poročilo pregleda in potrdi revizijska ekipa.

Ta pristop združuje človeško presojo in zmogljivosti umetne inteligence, kar omogoča bolj celovite, natančne in učinkovite revizije ter spodbuja transformacijo revizijskega procesa (Gu in drugi, 2024, str. 2–4).

Tehnologija veriženja blokov (blockchain) je decentralizirana podatkovna baza, ki kronološko shranjuje podatke o transakcijah. Vsak član omrežja (vozlišče) hrani identično kopijo in potrjuje nove bloke, ki se dodajajo ob soglasju večine. Zaradi decentralizirane validacije so naknadne spremembe podatkov praktično onemogočene, kar blockchainu daje značaj varnosti pred goljufijami, čeprav so v preteklosti že zabeleženi vdori. Tehnologija je transparentna in se najpogosteje povezuje s kriptovalutami, vendar ima potencial za številne druge uporabe, na primer kot alternativa centraliziranim transakcijskim sistemom (banke, zemljiške knjige). V kontekstu revizije bi lahko javni blockchain zmanjšal potrebo po centralni reviziji, saj so transakcije potrjene v realnem času. Vendar pa pri zasebnih blockchainih, kjer podjetja nadzorujejo dostop in pravice, revizorji ostajajo potrebni za potrjevanje pravilnosti transakcij. Potencialne koristi in tveganja blockchaina za revizijo so še vedno slabo raziskana (Tiberius in Hirth, 2019).

Revizijska stroka se danes sooča z neizogibnim razvojem informacijsko-komunikacijskih tehnologij (IKT), ki vplivajo tako na revidirane subjekte kot na uporabljene metodologije. Tradicionalni, zgodovinsko usmerjeni pristop je nadomestil sodoben, agilen in na tveganjih temelječ pristop, ki se osredotoča na analizo in obvladovanje tveganj z namenom preprečevanja, odkrivanja in odpravljanja napak ter prevar. Cilj je povečati učinkovitost in uspešnost poslovanja podjetij. Napredne IKT predstavljajo za revizorje tako izziv kot priložnost. Po eni strani zahtevajo nova znanja in veščine, po drugi strani pa omogočajo razvoj naprednih metodologij in pristopov. Med ključnimi tehnologijami, ki spreminjajo poslovne procese in revizijo, so mobilne tehnologije, družbena omrežja, računalništvo v oblaku, veliki podatki, internet stvari, blockchain, umetna inteligenca, robotika in razširjena resničnost. Blockchain predstavlja enega najpomembnejših prelomov, saj spreminja naravo revizijskih objektov in zahteva uporabo ustreznih postopkov, podprtih z računalniško podprtimi revizijskimi orodji (angl. Computer-Assisted Audit Tools and Techniques, v nadaljevanju CAATTs). Med temi postopki imajo analitični postopki posebno vlogo, saj omogočajo učinkovito in poglobljeno pridobivanje revizijskih dokazov. Uvajanje IKT in uporaba analitičnih postopkov sta ključna dejavnika razvoja revizijske stroke in omogočata tudi izvajanje oddaljenih revizij. Čeprav tehnologija blockchain zagotavlja visoko raven varnosti in avtomatizacije, to ne izključuje možnosti napak, prevar ali drugih tveganj. Zato je revizija Blockchain nujna. Napredni analitični postopki, kot so statistične in vizualizacijske metode, omogočajo hitro prepoznavanje pomanjkljivosti in usmerjanje virov na področja z visokim tveganjem, kar je skladno s sodobnim pristopom revizije, temelječim na tveganjih. Poleg tega odpira možnosti za razvoj kontinuirane revizije kot novega pristopa, ki bi lahko postal pomemben trend v prihodnosti (Tušek in drugi, 2021, str. 1385–1406).

3.7 Podlaga uporabe novih orodij v revizijskih standardih

Mednarodni standardi revidiranja (ISA), ki jih oblikuje neodvisni organ IAASB (angl. International Auditing and Assurance Standards Board), predstavljajo temelj za izvajanje kakovostnih in doslednih revizij finančnih izkazov po vsem svetu. Vsak standard je strukturiran v več delov, ki vključujejo uvod, jasno opredeljen cilj, definicije, zahteve revizorjev ter razlagalna gradiva z uporabnimi primeri. Standardi so zasnovani tako, da služijo javnemu interesu in spodbujajo konvergenco mednarodnih in nacionalnih praks (Financial Stability Board, 2024). V svojem magistrskem delu se bom osredotočil tudi na to, kako ti standardi vplivajo na uporabo sodobnih informacijskih tehnologij v reviziji, ali jo spodbujajo z zahtevo po kakovostnih dokazih in učinkovitosti, ali pa jo omejujejo z rigidnostjo zahtev in tradicionalnim pristopom. V nadaljevanju preučujem, kako se revizijska praksa prilagaja digitalizaciji v okviru obstoječih standardov ter ali obstajajo možnosti za njihovo nadgradnjo v luči tehnološkega razvoja.

ISA 240 (International Auditing and Assurance Standards Board, 2025) poudarja, da lahko revizor pri odkrivanju in ocenjevanju tveganj pomembnih napačnih navedb zaradi prevare ter pri odzivanju na ta tveganja uporablja napredna analitična orodja in tehnike, kot so avtomatizirane analize podatkov, statistične metode in algoritmi za odkrivanje anomalij. Uporaba teh orodij omogoča revizorju, da učinkoviteje in bolj celovito pregleda velike količine podatkov, identificira nenavadne vzorce ali transakcije ter tako poveča možnost odkrivanja prevar, ki bi jih s tradicionalnimi postopki morda spregledal. Kljub temu standard poudarja, da uporaba naprednih analitičnih orodij ne nadomešča profesionalnega skepticizma in strokovne presoje, saj mora revizor rezultate teh analiz vedno kritično ovrednotiti, preveriti zanesljivost vhodnih podatkov ter razumeti omejitve uporabljenih metod.

ISA 315 (International Auditing and Assurance Standards Board, 2019) poudarja, da mora revizor pri načrtovanju in izvajanju revizije pridobiti poglobljeno razumevanje informacijskega sistema in IT-okolja revidirane organizacije. Sodobne informacijske tehnologije pomembno vplivajo na procese obdelave podatkov, notranje kontrole in tveganja za napačne navedbe v računovodskih izkazih. Standard spodbuja uporabo avtomatiziranih orodij in tehnik, kot so podatkovna analitika in digitalno testiranje, ki omogočajo učinkovitejšo analizo velikih količin podatkov ter identifikacijo izstopajočih transakcij ali tveganj. Revizor mora oceniti tudi splošne IT-kontrole (na primer nadzor dostopa, spremembe programov, varnostne kopije), saj ti vplivajo na zanesljivost revizijskih dokazov. V kompleksnih IT-okoljih je pogosto potrebna vključitev IT-strokovnjakov, testiranje učinkovitosti IT-kontrol pa je nujno, kadar zgolj tradicionalni postopki ne zadoščajo za pridobitev zadostnih in ustreznih dokazov.

Zgoraj smo navedli standarda, ki sta že bila prenovljena, v nadaljevanju pa navajamo standarde, ki so v prenovi. Kot prvo osnutek standard ISA 500, ki poudarja, da sodobne informacijske tehnologije pomembno vplivajo na delo revizorja, saj omogočajo uporabo

avtomatiziranih orodij in naprednih analitičnih tehnik pri pridobivanju in vrednotenju revizijskih dokazov. Revizor lahko s pomočjo teh orodij učinkoviteje analizira velike količine podatkov, izvaja obsežnejše in bolj poglobljene preglede ter hitreje prepozna nenavadne vzorce ali potencialne nepravilnosti. Kljub temu standard izpostavlja, da uporaba tehnologije ne nadomešča strokovne presoje in profesionalnega skepticizma – revizor mora rezultate, pridobljene z uporabo sodobnih IT-orodij, vedno kritično ovrednotiti ter preveriti njihovo zanesljivost in ustreznost za namen revizije (International Auditing and Assurance Standards Board, 2022). Projekt IAASB »Revizijski dokazi in odziv na tveganja« celovito prenavlja tri ključne revizijske standarde: ISA 330 (odzivi na ocenjena tveganja), ISA 500 (revizijski dokazi) in ISA 520 (analitični postopki). Namen prenove je okrepiti uporabo strokovne presoje in profesionalnega skepticizma pri presoji in vrednotenju revizijskih dokazov ter zagotoviti, da revizorji dosledno in učinkovito odgovarjajo na ugotovljena tveganja pomembnih napačnih navedb. Poseben poudarek je na spodbujanju in vključevanju sodobnih tehnologij v revizijske postopke, kar omogoča boljšo analizo podatkov, večjo zanesljivost dokazov ter prilagodljivost standardov digitalnemu okolju. S tem projektom IAASB odgovarja na izzive sodobnega poslovnega okolja in krepi kakovost ter primerljivost revizijske prakse na globalni ravni (International Auditing and Assurance Standards Board, brez datuma).

4 EMPIRIČNA RAZISKAVA VPLIVA SODOBNIH INFORMACIJSKIH TEHNOLOGIJ NA REVIDIRANJE RAČUNOVODSKIH IZKAZOV S POMOČJO ANALIZE INTERVJUJEV Z REVIZORJI

4.1 Predstavitev namena in ciljev raziskave

Namen empirične raziskave je ugotoviti, kako sodobne informacijske tehnologije vplivajo na poklic revizorja ter na samo izvedbo revizije računovodskih izkazov. V prejšnjih poglavjih sem preučil teoretične osnove. S pomočjo intervjujev z revizorji pa sem želel pridobiti pogled v dejanske spremembe, ki jih prinaša uporaba informacijsko podprtih orodij v revizijski praksi.

Poglobljeni intervju je ena najpogosteje uporabljenih metod zbiranja podatkov v kvalitativnem raziskovanju in širše v družboslovju. Gre za neposreden pogovor med raziskovalcem, ki postavlja vprašanja, in intervjuvancem, ki nanje odgovarja. Uporablja se predvsem za pridobivanje informacij o osebnih izkušnjah, mnenjih in razumevanjih posameznikov glede določene teme ali problema. Najpogostejša oblika poglobljenega intervjuja je pol strukturiran intervju, ki vključuje vnaprej pripravljena vprašanja v obliki vodnika. Ta vprašanja služijo kot okvir, raziskovalcu pa omogočajo fleksibilnost pri izvedbi pogovora, kar spodbuja naraven tok razmišljanja in poglobljene odgovore (Banjac, 2020, str. 67–77).

Kot omenjeno, raziskava temelji na pol strukturiranih intervjujih, izvedenih z izkušenimi revizorji (pooblaščenimi revizorji) ter njihovimi pomočniki, ki imajo manj let izkušenj. Takšen pristop omogoča primerjavo zaznav in izkušenj med različnimi ravnmi strokovnosti znotraj revizijskih ekip.

Glavni cilji raziskave so:

- Ugotoviti, ali sodobna informacijska orodja povečujejo učinkovitost revizorjevega dela, predvsem v smislu obdelave večjih količin podatkov in avtomatizacije postopkov.
- Preučiti, ali uporaba teh orodij zmanjšuje posege oziroma motnje v poslovne procese revidiranih podjetij, kar lahko vpliva na nemoten potek poslovanja med revizijskim postopkom.
- Oceniti, ali sodobne tehnologije prispevajo k pridobivanju kakovostnejših revizijskih zagotovil, kar je ključno za zanesljivost in verodostojnost revizijskih poročil.

Namen empirične raziskave je pridobiti mnenje pooblaščenih revizorjev in revizorjevih pomočnikov o uporabi informacijskih tehnologij pri revidiranju.

4.2 Opis poteka in izvedbe intervjujev

V okviru empirične raziskave sem izvedel serijo intervjujev z revizorji, pri čemer sem vključil tako bolj izkušene kot manj izkušene posameznike. Polovica intervjuvancev so bili pooblaščenih revizorji, ki imajo v skladu z Zakonom o revidiranju veljavno dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja. Namen izbora takšnega vzorca je bil zagotoviti raznolikost v analizi ter pridobiti vpogled v zaznave in izkušnje revizorjev na različnih kariernih stopnjah.

Intervjuvance sem izbral na podlagi več dejavnikov, ki so zagotavljali raznolikost in relevantnost podatkov. V raziskavo sem vključil pooblaščenih revizorje ter njihove pomočnike, saj sem želel primerjati zaznave med različnimi ravnmi strokovnosti. Pri izboru sem upošteval tudi delovno dobo, ki je segala od dveh do več kot petindvajset let, kar je omogočilo vpogled v izkušnje tako začetnikov kot izkušenih strokovnjakov. Poleg tega sem zajel različne položaje znotraj revizijskih ekip, med drugim partnerje, managerje, seniorje in asistente, da bi pridobil celovit pogled na naloge in izzive v praksi.

Izbor intervjuvancev je bil izveden znotraj enega podjetja, Ernst & Young Revizija, d.o.o., kar pomeni, da rezultati odražajo predvsem kulturo in prakse tega podjetja. To predstavlja določeno omejitev raziskave, saj se zaznave lahko razlikujejo od tistih v drugih revizijskih družbah. Poleg tega obstaja možnost pristranskosti, ker so vsi intervjuvanci zaposleni v istem podjetju, kar lahko vpliva na homogenost odgovorov. Skupno sem intervjuval osem oseb, od tega tri ženskega in pet moškega spola. Intervjuji so zajeli dva partnerja, dva managerja, dva seniorja in dva asistenta. Intervjuvance sem izbral naključno, vsi povabljeni pa so se odzvali na povabilo k sodelovanju.

Za zaščito identitete intervjuvancev sem sprejel več ukrepov. Intervjuji niso bili snemani, temveč sem odgovore zapisoval ročno. Po zaključku sem zapise posredoval v pregled posameznim intervjuvancem, da potrdijo točnost brez razkritja osebnih podatkov. V analizi in poročilu so podatki predstavljeni anonimno, pri čemer so navedene le funkcije, kot na primer partner ali manager, ne pa imena. Vsi intervjuvanci so bili predhodno seznanjeni z namenom raziskave in so se strinjali s sodelovanjem.

Intervjuji so bili izvedeni v decembru 2024, in sicer individualno, bodisi v živo bodisi preko video klica. Za izvedbo sem uporabil vnaprej pripravljen vprašalnik (glej prilogo 1), ki je služil kot vodilo za pogovor. Vprašanja so bila razdeljena v tri tematske sklope:

- Prvi sklop se je nanašal na trenutno uporabo sodobnih informacijskih tehnologij v revizijski praksi,
- drugi sklop je obravnaval primerjavo med klasičnimi revizijskimi metodami in sodobnimi pristopi,
- tretji sklop pa se je osredotočal na zaznani vpliv tehnologij na učinkovitost, kakovost revizije ter nemotenost poslovnih procesov.

Skupno je bilo zastavljenih 18 vprašanj, od tega 7 v prvem sklopu, 6 v drugem in 5 v tretjem. Vsa vprašanja so bila odprtega tipa in so služila kot usmeritve za pogovor, kar je omogočilo fleksibilnost in poglobljeno razumevanje stališč intervjuvancev.

Intervjuji so trajali približno eno uro in so potekali v sproščnem vzdušju. Zaradi zagotavljanja zasebnosti in udobja intervjuvancev intervjuji niso bili snemani, odgovore sem zapisoval sproti ter jih po zaključku posredoval v pregled posameznim intervjuvancem. Izvedba intervjujev je potekala nemoteno, brez večjih težav.

4.3 Analiza rezultatov raziskave

V nadaljevanju predstavljam analizo pridobljenih podatkov, ki temelji na odgovorih intervjuvancev. Za vsak opravljen intervju sem pripravil povzetek, ki zajema ključne informacije in ugotovitve, podane s strani posameznega revizorja. Celotni prepisi intervjujev so priloženi v Prilogi 2.

Na podlagi teh povzetkov sem izluščil bistvene ugotovitve, ki sem jih nato tematsko združil glede na vsebinske sklope. V nadaljevanju dela sledi poglobljena analiza teh sklopov, pri čemer se osredotočam na zaznani vpliv sodobnih informacijskih tehnologij na učinkovitost revizijskega dela, nemotenost poslovnih procesov ter kakovost revizijskih zagotovil.

4.3.1 Revizor 1

Revizor 1 je pooblaščen revizor in partner v reviziji z več kot 20 let izkušenj. Pri svojem delu uporablja vrsto avtomatiziranih orodij znotraj internega revizijskega sistema, kot so

sistem za avtomatsko pošiljanje konfirmacij (IOP), EY Client Portal za izmenjavo dokumentov, seznam obveznih razkritij IFRS ter analitična orodja za obdelavo podatkov. Orodja, kot je na primer Data Snipper, ne uporablja. Tehnologijo vidi kot pomembno sredstvo za standardizacijo in avtomatizacijo rutinskih postopkov, predvsem pri večjih strankah, kjer je obseg podatkov velik. Ugotavlja, da uporaba sodobnih orodij sicer omogoča boljši vpogled v tveganja, vendar zahteva tudi izkušen kader in natančno testiranje uvoženih podatkov. Poudarja, da tehnologija ne nadomešča presoje, temveč omogoča bolj ciljno usmerjeno delo, kar je še posebej pomembno z vidika regulatornih zahtev in varnosti podatkov.

4.3.2 Revizor 2

Revizor 2 je pooblaščen revizor in partner v reviziji z več kot 15 let izkušenj. Pri svojem delu uporablja interno razvito orodje za podatkovno analitiko, predvsem iz vidika pregleda zaključkov v delovnih papirjih in oblikovanju revizijskega mnenja. Umetne inteligence neposredno pri reviziji še ne uporablja, čeprav ima na voljo interni ChatGPT, ki ga pa uporablja le za pomoč pri pisanju besedil. Verjame, da sodobna orodja močno prispevajo k kakovosti dela, saj omogočajo analizo celotne populacije podatkov in ne le vzorčenja. Ugotavlja, da se uvajanje novih tehnologij na začetku pogosto sooča z odporom, vendar se s pravilnim izobraževanjem poveča učinkovitost in zanesljivost revizijskega postopka. Ključni izziv ostaja skladnost z regulatornimi zahtevami, zaradi katerih je revizijska praksa v uvajanju tehnologij počasnejša v primerjavi z drugimi oddelki.

4.3.3 Revizor 3

Revizor 3 je pooblaščen revizor in manager v reviziji z več kot 15 let izkušenj. V praksi uporablja Datasnipper, EY Client Portal in interno razvito orodje za analizo podatkov. Umetna inteligenca se mu zdi za zdaj še preveč zahtevna za učinkovito uporabo. Poudarja prednosti standardiziranih orodij, kot je EY Smart Sampling, ki zmanjšuje subjektivno presojo pri izboru vzorcev. EY Helix (interno analitično orodje) ocenjuje kot zelo koristno orodje za analizo knjižb, vendar meni, da je njegova pravilna uporaba odvisna predvsem od izkušenj uporabnika. Na začetku implementacije so se soočali z izzivi, a jih je podjetje uspešno naslovilo s pomočjo izobraževanj in regijske podpore. Opaža tudi, da so sodobna orodja učinkovitejša pri večjih strankah, pri manjših pa pogosto presegajo potrebe. V ospredje postavlja pomembnost stalnega usposabljanja za ohranjanje kakovosti dela.

4.3.4 Revizor 4

Revizor 4 je pooblaščen revizor in manager v reviziji z več kot 10 let izkušenj. Uporablja EY Client Portal, EYQ (interni ChatGPT) in orodje za podatkovno analitiko (EY Helix). EY Client Portal vidi kot ključno orodje za organizacijo in sledljivost projektov, saj omogoča

strukturirano izmenjavo dokumentacije s stranko. EY Helix uporablja za osnovne analize, vendar opozarja, da je učinkovitost močno odvisna od kakovosti vnesenih podatkov. Prihodnost vidi v avtomatizaciji rutinskih postopkov, pri čemer bodo klasične metode, kot na primer pri revidiranju prihodkov, ostale pomembne. Poudarja, da bo presoja ostala naloga izkušenih revizorjev, avtomatizacija pa bo predvsem podpora pri manj zahtevnih nalogah. Usposabljanja vidi kot ključen dejavnik za uspešno uporabo sodobnih orodij.

4.3.5 Revizor 5

Revizor 5 je senior v reviziji z več kot 7 let izkušenj. Opaža, da digitalizacija revizijskih postopkov omogoča bistveno boljšo obdelavo večjih količin podatkov, vendar izpostavlja težave pri pripravi podatkov za uvoz. Orodja, kot so Copilot, EYQ in oblačne platforme (na primer SharePoint, EY Canvas), mu omogočajo boljšo organizacijo in učinkovitejše delo. Poudarja, da sodobna tehnologija ne nadomešča klasičnih metod, temveč jih dopolnjuje, zlasti pri večjih strankah. Prihodnost vidi v združevanju različnih orodij v enotne platforme in večji vlogi umetne inteligence. Vendar poudarja, da tehnologija povečuje zahteve do revizorjev, ti morajo poleg tehničnega znanja imeti tudi sposobnost presoje in razumevanja konteksta podatkov.

4.3.6 Revizor 6

Revizor 6 je asistent v reviziji s tremi leti izkušenj. Uporablja EY Helix in EY Smart Sampling, a opozarja, da so ta orodja lahko preveč kompleksna, predvsem za manj izkušene uporabnike. EY Helix omogoča poglobljeno analizo, vendar je za učinkovito uporabo potrebno dodatno znanje. EY Smart Sampling ocenjuje kot zelo uporabno orodje za objektivno izbiro vzorcev. Meni, da sodobna orodja pogosto zahtevajo več dela in ne prinašajo vedno občutno boljših rezultatov. EYQ uporablja le za jezikovne popravke, ne pa za revizijske presoje. Prihodnost vidi v izboljšanju uporabniške izkušnje in večji vlogi umetne inteligence pri pripravi standardiziranih analiz.

4.3.7 Revizor 7

Revizor 7 je senior v reviziji s štirimi leti izkušenj. Poudarja, da so sodobna analitična orodja močno izboljšala učinkovitost in natančnost njegovega dela. V preteklosti je veliko časa porabil za ročne preglede, danes pa se lahko osredotoča na strateške vidike revizije. Orodja mu omogočajo avtomatizirano obdelavo transakcij, spremljanje tokov podatkov in hitro zaznavanje nepravilnosti. Verjame, da so sodobne tehnologije bistveno zanesljivejše od klasičnih metod, saj temeljijo na celotni populaciji podatkov. Prihodnost revizije vidi v širši uporabi umetne inteligence za napovedovanje tveganj in generiranje poročil. Izobraževanje se mu zdi ključno za uspešno uporabo vseh teh naprednih rešitev.

4.3.8 Revizor 8

Revizor 8 je asistent v reviziji z dvema letoma izkušenj. Redno uporablja EYQ za iskanje odgovorov na računovodska vprašanja ter EY Client Portal za komunikacijo s strankami. Največjo korist vidi pri uporabi EY Helixa za avtomatsko testiranje knjižb, kar nadomešča nekdanje ročne pristope. Poudarja pomen standardizacije s pomočjo EY Smart Samplinga, saj to zmanjša subjektivnost pri izbiri vzorcev in zagotavlja usklajenost z metodologijo. Meni, da tehnologija bistveno prispeva k učinkovitosti in večji kakovosti revizije, vendar opozarja, da je izobraževanje ključno za razumevanje delovanja in namenov teh orodij. Gleda optimistično na prihodnost, kjer bo avtomatizacija omogočila poglobljen fokus na kompleksnejše in bolj tvegane segmente.

4.4 Povzetek ugotovitev analize

4.4.1 Ključne ugotovitve na podlagi intervjujev

Večina revizorjev uporablja kombinacijo različnih orodij, med najpomembnejšimi je Data Analytics (EY Helix in interno razviti programi), ki omogoča analizo celotne populacije podatkov, zaznavanje anomalij ter boljši vpogled v tveganja. Sledi EY Smart Sampling, ki avtomatizira izbiro vzorcev skladno z metodologijo in s tem zmanjšuje subjektivnost. Za komunikacijo s strankami se uporablja EY Client Portal, ki bistveno izboljša sledljivost, povečuje transparentnost in zmanjšuje odvisnost od e-pošte. Interno orodje EYQ / ChatGPT je uporabno predvsem za slovnično pomoč in oblikovanje sporočil, redkeje pa za revizijske presoje. Nekateri revizorji uporabljajo tudi Data Snipper za avtomatiziran pregled dokumentacije in potrjevanje knjižb. Med dodatnimi podpornimi orodji za obdelavo podatkov in delo v oblaku so EY Canvas in SharePoint.

Kot glavne prednosti izpostavljajo več ključnih področij. Prva je učinkovitost, saj avtomatizacija rutinskih postopkov zmanjšuje porabo časa in omogoča, da se revizorji osredotočijo na bolj tvegana področja. Druga prednost je natančnost in kakovost – analiza celotnih populacij namesto zgolj vzorčenja zagotavlja bolj zanesljive rezultate in lažje odkrivanje nepravilnosti. Pomembna je tudi standardizacija, ki prinaša manj individualnih pristopov ter večjo skladnost z metodologijo. Poleg tega se izboljša podpora strankam, saj digitalna komunikacija in večja transparentnost krepita zaupanje. Nazadnje pa je tu še zmanjšanje človeških napak, ker rutinske naloge prevzamejo sistemi, revizorji pa se lahko bolj posvetijo analitičnim nalogam.

Uvedba novih orodij prinaša več izzivov. Najprej je tu začetna zahtevnost, saj uvajanje zahteva dodatno usposabljanje in spremembo ustaljenih postopkov. Pomemben dejavnik je tudi odvisnost od kakovosti podatkov – analiza je učinkovita le, če so podatki pravilno pripravljene in uvoženi. Kompleksnost orodij lahko predstavlja težavo za manj izkušene uporabnike, poleg tega prekomerna količina podatkov zmanjšuje preglednost. Prisotna je

tudi zadržanost strank, ki imajo pomisleke glede varnosti podatkov in lokacije strežnikov. Nazadnje pa regulacija, stroga pravila pogosto onemogočajo hitro uvajanje naprednejših tehnologij, kot je umetna inteligenca.

Revizorji soglasno poudarjajo, da je usposabljanje ključno za učinkovito uporabo sodobnih orodij. Brez ustreznega znanja je njihova uporaba omejena, kar vpliva na kakovost dela. Izobraževanja ne le izboljšujejo tehnično znanje, temveč tudi zmanjšujejo odpor do sprememb in povečujejo samozavest pri podpisovanju revizijskih mnenj.

Klasične metode (na primer testiranje prihodkov, obveznosti) ostajajo pomembne, zlasti pri manjših in specifičnih podjetjih. Sodobna informacijska tehnologija je dopolnitev, ne zamenjava klasičnih postopkov, saj omogoča širši vpogled in izboljšuje zagotovila, vendar ne nadomesti presoje izkušenega revizorja. Prihodnost bo v integraciji, ena platforma za vse revizijske postopke, podprta z umetno inteligenco.

Več avtomatizacije bo zmanjšalo ročno delo, a revizorji bodo ostali ključni za presojo in presojo tveganj. Orodja bodo omogočila večjo prilagodljivost in pametnejše delo, ne nujno manj dela. V prihodnosti se pričakuje večja uporaba AI, vendar bo ta predvsem podpora, ne nadomestilo.

4.4.2 Analiza intervjujev v luči raziskovalnega vprašanja

Če analiziramo intervjuje v luči raziskovalnega vprašanja, ki se glasi: »Kakšen je vpliv sodobnih informacijskih tehnologij pri revidiranju računovodskih izkazov?«. Prav tako če upoštevamo zastavljene hipoteze, ki jih raziskujemo v sklopu tega raziskovalnega dela:

- Uporaba sodobnih informacijskih tehnologij povečuje učinkovitost revizorjev pri izvajanju revizijskih postopkov.
- Sodobne tehnologije zmanjšujejo posege v poslovne procese in motnje za zaposlene v revidiranih podjetjih.
- Digitalna orodja omogočajo pridobivanje kakovostnejših zagotovil na računovodske izkaze.

V nadaljevanju podajamo tematsko analizo intervjujev z osmimi revizorji, razvrščenimi glede na stopnjo izkušenj in profesionalno vlogo, pri čemer je poudarek na identifikaciji vzorcev, ki potrjujejo ali zavračajo zgoraj navedene hipoteze.

4.4.2.1 Vpliv sodobnih informacijskih tehnologij na učinkovitost revizorjev

Vsi intervjuvani revizorji, ne glede na vlogo ali stopnjo izkušenj, soglasno potrjujejo, da uporaba digitalnih orodij, kot so programska orodja za analizo podatkov (na primer EY Helix), avtomatizirano vzorčenje (na primer EY Smart Sampling), portali za izmenjavo dokumentacije (na primer EY Client Portal) ter orodja za avtomatizacijo pregleda

dokumentacije (na primer Data Snipper) – pomembno prispeva k povečanju učinkovitosti. Tehnologija omogoča poenostavitev rutinskih postopkov, avtomatizacijo testiranja knjižb in strukturirano pripravo dokumentacije, kar posledično zmanjšuje potreben čas in napor za izvedbo postopkov.

Zlasti pooblaščen revizorja na partnerskih položajih (Revizor 1 in 2) poudarjata, da se s pomočjo sodobnih orodij lažje izvede celostna analiza transakcij, kar je pred uvedbo teh rešitev pogosto terjalo obsežno ročno delo. Njune izjave potrjujejo, da sodobna orodja omogočajo boljši nadzor nad obsežnimi podatkovnimi zbirkami, predvsem pri večjih strankah.

Podobno ugotavljajo tudi revizorji z nižjimi nazivi (na primer Revizor 5, 7, 8), ki izpostavljajo, da so s pomočjo tehnologije lahko bolj osredotočeni na analitični del dela, medtem ko rutinske naloge prevzame avtomatizacija. Revizor 7 posebej poudarja, da so nove tehnologije pripomogle k manjšemu številu napak in večji natančnosti rezultatov.

Sklep: Hipoteza H1 je jasno potrjena – večina revizorjev izrecno navaja, da sodobne informacijske tehnologije prispevajo k višji učinkovitosti, tako časovno kot postopkovno.

4.4.2.2 Vpliv uporabe sodobnih informacijskih tehnologij na nemotenost delovnega procesa revidiranega podjetja

Ena izmed poglavitnih koristi digitalizacije, ki jo omenjajo intervjuvanci, je tudi zmanjšanje posegov v delo zaposlenih v revidiranih podjetjih. Zlasti uporaba EY Client Portala omogoča strukturirano in asinhrono izmenjavo podatkov, pri čemer lahko revizorji dostopajo do potrebne dokumentacije brez neposrednega posega v vsakodnevno delo zaposlenih.

Revizor 4, manager z več kot 10 let izkušenj, navaja, da sodobni sistemi omogočajo filtriranje podatkov in s tem osredotočenost na tiste informacije, ki so relevantne za revizijo. Podobno tudi Revizor 5 meni, da strukturirana digitalna komunikacija zmanjšuje število nerazumljenih ali ponavljajočih se zahtevkov.

Tudi mlajši revizorji (Revizorja 6 in 8) opozarjajo, da je uporaba standardiziranih orodij in vnaprej pripravljenih zahtevkov skladno z metodologijo (na primer v EY Smart Samplingu) ključna za doslednost in preglednost. Posledično se zmanjša potreba po ad hoc usklajevanju s stranko in s tem povezana obremenitev zaposlenih.

Sklep: Hipoteza H2 je prav tako potrjena – sodobna orodja prispevajo k zmanjšanju motenj v revidiranih podjetjih, saj omogočajo bolj ciljno usmerjeno komunikacijo in minimalizirajo potrebo po neposrednem vključevanju zaposlenih.

4.4.2.3 *Vpliv sodobnih informacijskih tehnologij na kakovost revizorjevih zagotovil*

Vsi intervjuvanci soglašajo, da sodobna analitična orodja, ki omogočajo analizo celotne populacije transakcij (namesto vzorčenja), prispevajo k večji natančnosti in kakovosti revizijskih zaključkov. Zlasti Revizorja 1 in 2 poudarjata, da je analiza celotne populacije bistvena za zaznavanje anomalij in tveganj, kar omogoča boljše in bolj zanesljivo oblikovanje revizijskega mnenja.

Revizor 2 denimo izpostavlja uporabo dodatnih postopkov za analizo odstopanj, ki so bili v preteklosti pogosto spregledani. Po njegovem mnenju imajo orodja največji učinek pri kompleksnih projektih, kjer se sicer uporablja tradicionalni pristop s statističnim vzorčenjem.

Vendar pa več revizorjev – zlasti tistih z več izkušnjami – opozarja, da je kakovost rezultatov neposredno povezana s pravilnostjo uvoza podatkov in razumevanjem delovanja orodij. Tehnologija torej ni samoumevna rešitev, ampak dopolnilo presoji, ki jo mora opraviti usposobljen in izkušen revizor.

Sklep: Hipoteza H3 je večinsko potrjena – večina intervjuvancev potrjuje, da sodobna orodja omogočajo pridobivanje kakovostnejših zagotovil. Ob tem pa opozarjajo, da kakovost rezultatov ni samoumevna, temveč je pogojena z ustreznim usposabljanjem in razumevanjem vsebinske metodologije.

4.4.3 Splošni zaključek analize

Intervjuji kažejo, da sodobne informacijske tehnologije v revizijski praksi predstavljajo pomembno orodje za izboljšanje učinkovitosti, zmanjšanje vpliva na poslovanje revidiranega podjetja ter povečanje zanesljivosti zagotovil na računovodske izkaze. Analiza potrjuje tvojo osrednjo raziskovalno domnevo, da uporaba sodobne tehnologije pozitivno vpliva na vse ključne deležnike revizijskega procesa – tako na revizorje kot na revidirane subjekte in uporabnike revizijskih mnenj.

Poudariti velja tudi, da so največji izzivi povezani z začetnim uvajanjem, odporom do sprememb, razumevanjem kompleksnosti orodij ter z zagotavljanjem skladnosti z regulativo. Kljub temu intervjuvanci soglasno izražajo pričakovanje, da bo v prihodnosti vloga sodobne tehnologije, zlasti umetne inteligence, še bistveno narasla, pri čemer bo vloga presoje izkušenega revizorja ostala ključna.

4.4.4 Primerjava z drugimi raziskavami

V nadaljevanju naredimo primerjavo naše raziskave z raziskavami drugih avtorjev po svetu. Raziskava Liew in drugi (2022) obravnavajo vprašanje preobrazbo v podatkovno analitiko pri finančnih revizijah Big Four ter ugotavljajo, da Big Four revizijske družbe v Novi Zelandiji sistematično uvajajo podatkovno analitiko kot orodje za povečanje učinkovitosti

in ustvarjanje globljih poslovnih vpogledov. Avtorji poudarjajo, da je sprejemanje tehnologije pozitivno in podprto z notranjimi transformacijskimi ekipami, intenzivnim usposabljanjem ter zaposlovanjem diplomantov z digitalnimi kompetencami. V primerjavi s tem ugotovitve mojih intervjujev kažejo, da je v slovenskih revizijskih podjetjih uvajanje podatkovne analitike bolj postopno, pogosto omejeno na osnovna orodja, brez formalnih transformacijskih struktur in z manj sistematičnim usposabljanjem. Intervjuvanci izpostavljajo podobne izzive glede kakovosti podatkov in IT sistemov pri strankah, kar omejuje polni potencial analitike, vendar hkrati opozarjajo, da bo prehod počasnejši in da bo klasično računovodsko znanje še dolgo ostalo ključno. Ta primerjava potrjuje, da globalni trendi digitalne transformacije napredujejo hitreje kot lokalna praksa, kar morda odpira vprašanja o potrebnih spremembah v kadrovske politiki in izobraževalnih programih v Sloveniji.

Raziskava Huang in drugi (2025) z naslovom Raziskovanje potencialnega vpliva velikih podatkov na zbiranje zadostnih in ustreznih revizijskih dokazov: vpogledi revizorjev iz Združenih arabskih emiratov obravnava vpliv uporabe velikih podatkov na pridobivanje ustreznih revizijskih dokazov ter skladnost z revizijskimi standardi. Avtorji ugotavljajo, da Big Data prinaša pomembne priložnosti za izboljšanje kakovosti in učinkovitosti revizij, zlasti pri odkrivanju prevar in obdelavi kompleksnih transakcij, vendar hkrati odpira vprašanja o zanesljivosti podatkov, varnosti informacij in potrebi po normativnih spremembah v revizijskih standardih. Intervjuji v Združenih arabskih emiratih razkrivajo, da se revizorji soočajo z izzivi, kot so preobremenjenost z podatki, nepopolnost in možnost manipulacije elektronskih podatkov, kar zahteva dodatno usposabljanje in vključevanje strokovnjakov za Big Data. V primerjavi s tem ugotovitve mojih intervjujev kažejo, da slovenska podjetja Big Data še ne uporabljajo sistematično; revizorji se osredotočajo na tradicionalne metode in osnovno analitiko, pri čemer izpostavljajo podobne pomisleke glede kakovosti podatkov in varnosti, a manj razpravljajo o vplivu na revizijske standarde. Ta primerjava potrjuje, da so globalni izzivi (normativne prilagoditve, obvladovanje podatkovne kompleksnosti) relevantni tudi za slovenski kontekst, čeprav je stopnja digitalne transformacije bistveno nižja.

Raziskava Abdelwahed in drugi (2025) preučuje vpliv uporabe Big Data in podatkovne analitike (BD&A) na kakovost revizije v kontekstu Egipta kot države v razvoju. Avtorji so razvili model, ki povezuje BD&A z kakovostjo prek treh posrednih dejavnikov: revizijski postopki, kompetence revizorjev in revizijske pristojbine. Rezultati ankete med revizijskimi strokovnjaki kažejo, da BD&A pozitivno vpliva na revizijske postopke in kompetence revizorjev, kar potrjuje potrebo po novih znanjih, zlasti na področju podatkovne analitike. Ugotovljeno je, da BD&A neposredno in posredno izboljšuje kakovost revizije, medtem ko vpliv na pristojbine ni bil statistično pomemben, razen kadar kompetence posredujejo to povezavo. Raziskava poudarja, da BD&A ne pomeni, da morajo revizorji postati podatkovni znanstveniki, temveč neprofesionalni podatkovni analitiki, ki obvladajo osnovne analitične veščine. Prispevek študije je v tem, da ponuja celovit model in empirične dokaze iz manj

reguliranega okolja, kar zapolnjuje vrzel v literaturi, ki se večinoma osredotoča na razvite države in Big Four podjetja. V primerjavi z mojimi ugotovitvami, slovenska podjetja BD&A še ne uporabljajo sistematično, kar pomeni, da je vpliv na kakovost revizije trenutno omejen. Intervjuvanci sicer prepoznavajo potrebo po novih znanjih, vendar menijo, da bo prehod počasen in da bo klasično računovodsko znanje še dolgo ostalo ključno. Medtem ko raziskava iz Egipta potrjuje pozitivne učinke BD&A na kakovost revizije in kompetence revizorjev, moji podatki kažejo na zadržanost pri implementaciji zaradi stroškov, pomanjkanja kadrovske kompetenc in tehnološke zaostalosti strank. Ta primerjava potrjuje, da je globalni trend jasen, BD&A krepi kakovost revizije, vendar lokalna praksa zaostaja, kar odpira vprašanja o potrebnih spremembah v izobraževanju in kadrovske politiki.

Avtorji Noordin in drugi (2022) v članku *Uporaba umetne inteligence in kakovost revizije: analiza z vidika zunanjih revizorjev v Združenih arabskih emiratih* raziskujejo, kako zunanji revizorji v Združenih arabskih emiratih dojemajo vpliv umetne inteligence (AI) na kakovost revizije. Avtorji ugotavljajo, da AI omogoča avtomatizacijo številnih revizijskih postopkov, vključno z analizo celotnih populacij podatkov, zaznavanjem prevar in nepravilnosti ter pripravo revizijskih testov. AI tako zmanjšuje možnost človeških napak, povečuje učinkovitost in omogoča pravočasno ter temeljito izvedbo revizije. Posebej izpostavljajo, da AI omogoča testiranje celotnih populacij transakcij, kar presega omejitve klasičnega vzorčenja in povečuje zanesljivost ugotovitev. Uporaba AI pripomore tudi k hitrejšemu odkrivanju tveganih ali sumljivih transakcij, kar je pri ročnih postopkih pogosto spregledano. Raziskava temelji na anketi med revizorji iz lokalnih in mednarodnih revizijskih podjetij v ZAE in ugotavlja, da revizorji prepoznavajo AI kot ključno orodje za izboljšanje kakovosti revizije, vendar opozarjajo na potrebo po ustreznih znanjih in načrtovani uvedbi AI v praksi. Čeprav moji intervjuji niso neposredno raziskovali uporabe umetne inteligence v reviziji, pa lahko na podlagi odgovorov vseeno naredim določene primerjave. Tudi v slovenskih podjetjih intervjuvanci poudarjajo pomen digitalizacije, avtomatizacije in podatkovne analitike za izboljšanje učinkovitosti in kakovosti revizije, vendar je uporaba naprednih AI orodij še v povojih. Medtem ko raziskava iz ZAE izpostavlja, da AI omogoča testiranje celotnih populacij in zmanjšuje tveganje človeških napak, moji intervjuvanci še vedno večinoma uporabljajo tradicionalne pristope in osnovna digitalna orodja, pri čemer izpostavljajo ovire, kot so pomanjkanje znanja, stroški in omejena digitalna zrelost strank. Obe raziskavi pa se strinjata, da je za uspešno digitalno transformacijo revizije ključno vlaganje v izobraževanje in razvoj novih kompetenc ter premišljeno uvajanje novih tehnologij v prakso.

Primerjava z raziskavo o sprejemanju CAATTs v malezijskih Big-4 (Kaur in Singh, 2024) pokaže, da so v malezijskih vodilnih revizijskih družbah napredna računalniško podprta revizijska orodja (CAATTs) že sistematično vključena v vse faze revizijskega procesa – od načrtovanja, testiranja celotnih populacij, analitičnih postopkov do poročanja. Ključni dejavniki uspešne uvedbe so podpora vodstva, digitalne kompetence revizorjev, finančna sredstva ter stalno usposabljanje, pri čemer je opazen tudi generacijski razkorak – mlajši

revizorji so bolj dovzetni za uporabo novih orodij. V moji raziskavi ugotavljam, da slovenska podjetja CAATTs in napredne analitične pristope še ne uporabljajo sistematično, temveč prevladujejo osnovna orodja in ad-hoc usposabljanje, brez formalnih transformacijskih struktur. Obe raziskavi pa izpostavljata podobne ovire: kakovost in kompatibilnost podatkov pri strankah, pomanjkanje digitalnih kompetenc ter potrebo po organizirani podpori in vlaganju v izobraževanje. Malezijska študija dodatno poudari, da je za prehod iz teoretičnih koristi v dejanske učinke na kakovost revizije ključno, da so stranke digitalno zrele in da je v podjetjih prisotna kultura stalnega učenja in inovacij. Tako lahko zaključim, da so pogoji za uspešno digitalno transformacijo revizije v obeh okoljih podobni, a je stopnja implementacije v Sloveniji še precej nižja.

V empiričnem delu raziskave avtorja Julião (2019), ki je bila izvedena v EY Portugalska, je želel avtor s pomočjo vprašalnika in intervjujev z revizorji različnih hierarhičnih ravni ugotovljati vpliv uporabe Big Data in analitičnih orodij na revizijsko prakso. Rezultati kažejo, da EY revizorji na Portugalskem prepoznajo analitična orodja kot pomemben dejavnik za izboljšanje kakovosti revizije, saj omogočajo obdelavo celotnih populacij podatkov, boljše odkrivanje nepravilnosti ter večjo dodano vrednost za stranke. Kljub temu pa je uporaba teh orodij v praksi pogosto omejena zaradi težav pri pridobivanju podatkov, pomanjkanja tehničnega znanja in omejitev strojne opreme, poleg tega pa analitika zaenkrat še ne zmanjšuje obsega dela, temveč ga pogosto celo povečuje. Podobno kot v moji raziskavi, kjer sem intervjuval revizorje v Sloveniji, se tudi v EY Portugalska pojavljajo izzivi pri digitalni transformaciji, ključne ovire so kakovost podatkov, odpor do sprememb in potreba po dodatnem izobraževanju. Obe raziskavi potrjujeta, da je polni potencial analitičnih orodij v reviziji še v fazi razvoja, a revizorji pričakujejo, da bo v prihodnjih letih njihov vpliv na kakovost in učinkovitost revizije še bistveno večji.

Primerjava z raziskavo, ki je bila izvedena na Švedskem in temeljila na intervjujih z revizorji različnih podjetij, pokaže, da so pogledi na digitalizacijo, uporabo analitičnih orodij in naprednih tehnologij v reviziji zelo podobni tistim, ki sem jih zaznal v svojih intervjujih. Večina revizorjev digitalizacijo razume kot prehod celotnih procesov iz papirne ali ročne oblike v digitalno okolje, pri čemer se v praksi uporabljajo različne rešitve za obdelavo podatkov, avtomatizacijo in analitiko. Ključne tehnologije, ki jih revizorji omenjajo, so umetna inteligenca (AI), robotska avtomatizacija procesov (RPA), Big Data in analitika, pri čemer je uporaba analitičnih orodij postala nepogrešljiv del sodobne revizije, zlasti pri analizi celotnih populacij podatkov, odkrivanju tveganj in pripravi poročil. Revizorji poudarjajo, da je za učinkovito uporabo teh orodij nujno dobro poznavanje podatkov in sposobnost njihove pravilne interpretacije, saj zgolj zbiranje velike količine podatkov ne zagotavlja kakovostnih rezultatov. Podobno kot v mojih intervjujih, tudi v tej raziskavi revizorji izpostavljajo, da je uvajanje novih tehnologij povezano z izzivi, kot so potreba po dodatnem učenju, prilagajanje procesov in sodelovanje s strankami, ki morajo biti prav tako pripravljene na digitalno transformacijo. Uporaba blockchaina v reviziji je zaenkrat še omejena, predvsem zaradi nizke stopnje uporabe pri strankah, čeprav revizorji prepoznajo

potencial za večjo transparentnost in avtomatizacijo, hkrati pa opozarjajo na tveganje nekritičnega zaupanja v avtomatizirane sisteme (Babayeva in Manousaridis, 2020, str. 37–41).

5 SKLEP

Magistrsko delo je obravnavalo vpliv sodobnih informacijskih tehnologij na revidiranje računovodskih izkazov, s posebnim poudarkom na izkušnjah in zaznavah revizorjev v praksi. V teoretičnem delu je bila predstavljena evolucija revizijskega poklica, ki se je iz tradicionalnih metod, ki temeljijo na vzorčenju in ročnih postopkih, preusmeril v smer digitalizacije, avtomatizacije in uporabe naprednih analitičnih orodij. Empirični del, ki temelji na poglobljenih intervjujih z revizorji različnih ravni izkušenj, je omogočil celovit vpogled v dejanske spremembe, ki jih prinaša digitalna transformacija v revizijski praksi.

Rezultati raziskave potrjujejo, da sodobne informacijske tehnologije pomembno prispevajo k večji učinkovitosti revizorjev. Avtomatizacija rutinskih postopkov, uporaba analitičnih orodij za obdelavo celotnih populacij podatkov ter digitalna komunikacija s strankami omogočajo revizorjem, da se bolj osredotočijo na analitične naloge in revizijske presoje, medtem ko se časovno potratna ročna opravila bistveno zmanjšajo. Uporaba digitalnih platform, kot so EY Client Portal, EY Helix, EY Smart Sampling in druga specializirana orodja, omogoča boljšo sledljivost, transparentnost in standardizacijo revizijskih postopkov, kar posledično vodi do večje kakovosti opravljenih revizij.

Pomembna ugotovitev raziskave je tudi, da sodobna orodja zmanjšujejo posege v poslovne procese revidiranih podjetij. Digitalizirana izmenjava podatkov in strukturirana komunikacija omogočata, da revizorji pridobijo potrebne informacije brez nepotrebnega motenja zaposlenih, kar prispeva k bolj nemotenemu poslovanju podjetij med revizijskim postopkom. To je še posebej pomembno v sodobnem poslovnem okolju, kjer je učinkovitost procesov ključnega pomena za konkurenčnost podjetij.

Kakovost revizijskih zagotovil se z uporabo sodobnih informacijskih tehnologij izboljšuje, saj omogočajo analizo celotnih podatkovnih baz, zaznavanje vzorcev in odstopanj ter boljše prepoznavanje tveganj. Intervjuvanci so izpostavili, da tehnologija omogoča bolj poglobljeno in celostno analizo podatkov, kar vodi do bolj zanesljivih in utemeljenih revizijskih mnenj. Kljub temu pa rezultati raziskave opozarjajo, da tehnologija ne more nadomestiti strokovne presoje in izkušenj revizorja, saj je kakovost rezultatov še vedno odvisna od pravilne uporabe orodij, kakovosti vhodnih podatkov ter ustreznega usposabljanja uporabnikov.

Med ključnimi izzivi, ki jih prinaša digitalizacija revizije, ostajajo začetna zahtevnost uvajanja novih orodij, potreba po stalnem izobraževanju ter zagotavljanje skladnosti z regulatornimi zahtevami. Intervjuvanci soglasno poudarjajo, da je izobraževanje ključno za uspešno implementacijo in učinkovito uporabo sodobnih tehnologij v reviziji. Prav tako je

pomembno, da se razvoj informacijskih orodij odvija v tesnem sodelovanju z regulatorji in strokovno javnostjo, saj le tako lahko zagotovimo, da bodo rešitve skladne z veljavno zakonodajo in standardi.

Splošni zaključek magistrskega dela je, da sodobne informacijske tehnologije predstavljajo pomembno dopolnilo klasičnim revizijskim metodam. Ne nadomeščajo revizorja, temveč mu omogočajo, da se bolj osredotoči na analitične naloge in revizijske presoje, medtem ko rutinske postopke prevzame avtomatizacija. Prihodnost revizije bo tako temeljila na integraciji različnih digitalnih orodij, večji vlogi umetne inteligence ter stalnem razvoju kompetenc revizorjev.

Digitalizacija revizije prinaša številne prednosti za vse ključne deležnike, torej revizorje, revidirane subjekte in uporabnike revizijskih poročil. Ob tem pa ostaja ključno, da se tehnološki napredek izvaja premišljeno, z ustrežno podporo izobraževanja in ob upoštevanju strokovnih ter etičnih standardov poklica. Za nadaljnje raziskave se priporoča poglobljena analiza vpliva umetne inteligence na revizijsko presojo ter spremljanje dolgoročnih učinkov digitalizacije na kakovost in zanesljivost revizijskih storitev.

Na podlagi ugotovitev magistrskega dela lahko revizijskim podjetjem priporočam, naj sistematično vlagajo v stalno izobraževanje zaposlenih na področju podatkovne analitike in uporabe sodobnih informacijskih tehnologij, saj je prav ustrezno usposabljanje ključno za učinkovito implementacijo novih orodij in zagotavljanje kakovosti revizijskih storitev. Priporočljivo je tudi, da podjetja razvijejo strategije za postopno uvajanje naprednih digitalnih rešitev, pri čemer naj posebno pozornost namenijo zagotavljanju varnosti podatkov in skladnosti z regulatornimi zahtevami. Regulatorji naj spodbujajo posodobitev revizijskih standardov, ki bodo omogočali večjo fleksibilnost pri uporabi digitalnih orodij, hkrati pa naj zagotovijo jasne smernice za uporabo umetne inteligence in podatkovne analitike v revizijski praksi. Izobraževalne ustanove pa naj v svoje programe vključijo več praktičnih vsebin s področja podatkovne analitike, digitalizacije in novih tehnologij, s čimer bodo bodoči revizorji boljše pripravljene na izzive digitalne transformacije.

Za nadaljnje raziskave bi bilo smiselno podrobneje preučiti vpliv umetne inteligence na neodvisnost in strokovno presojo revizorjev, primerjati stopnjo digitalizacije in uporabo naprednih tehnologij v različnih državah ter analizirati dolgoročne učinke digitalizacije na kakovost in zanesljivost revizijskih storitev. Prav tako bi bilo koristno raziskati, kako digitalna transformacija vpliva na organizacijsko kulturo revizijskih podjetij in na pričakovanja uporabnikov revidiranih računovodskih izkazov.

Se moramo pa vseeno zavedati, da ima raziskave omejitve, med katerimi predvsem izpostavljam omejen vzorec intervjuvancev, saj so bili vsi sodelujoči zaposleni v eni revizijski družbi, kar lahko vpliva na homogenost odgovorov in omejuje možnosti posploševanja rezultatov na celotno panogo. Poleg tega je raziskava časovno in prostorsko omejena na slovenski kontekst ter na trenutno razpoložljive tehnologije, zato so ugotovitve

lahko manj relevantne v drugih okoljih ali ob hitrem tehnološkem napredku. Kljub tem omejitvam pa raziskava ponuja pomemben vpogled v aktualne izzive in priložnosti digitalizacije v revizijski praksi.

SEZNAM KLJUČNE LITERATURE

1. Balios, D., Kotsilaras, P., Eriotis, N. in Vasiliou, D. (2020). Big data, data analytics and external auditing. *Journal of Modern Accounting and Auditing*, 16(5), 211–219. <https://doi.org/10.17265/1548-6583/2020.05.002>
2. Earley, C. E. (2015). Data analytics in auditing: opportunities and challenges. *Business Horizons*, 58(5), 493–500. <https://doi.org/10.1016/j.bushor.2015.05.002>
3. Huang, F., No, W. G., Vasarhelyi, M. A. in Yan, Z. (2022). Audit data analytics, machine learning, and full population testing. *The Journal of Finance and Data Science*, 8, 138–144. <https://doi.org/10.1016/j.jfds.2022.05.002>
4. Manita, R., Elommal, N., Baudier, P. in Hikkerova, L. (2020). The digital transformation of external audit and its impact on corporate governance. *Technological Forecasting and Social Change*, 150(119751), 1–5. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2019.119751>
5. Pratt, M., Van Peurseem, K. in Garg, M. (2023). *Auditing theory & practice*. Cengage Learning Australia.
6. Whittington, O. in Pany, K. (2022). *Principles of auditing & other assurance services*. McGraw Hill.

LITERATURA IN VIRI

1. Abdelwahed, A. S., Abu-Musa, A. A. E. S., Badawy, H. A. E. S. in Moubarak, H. (2025). Investigating the impact of adopting big data and data analytics on enhancing audit quality. *Journal of Financial Reporting and Accounting*, 23(2), 472–495.
2. Alrashidi, M., Almutairi, A. in Zraaqat, O. (2022). The impact of big data analytics on audit procedures: Evidence from the Middle East. *The Journal of Asian Finance, Economics and Business*, 9(2), 93–102.
3. Babayeva, A. in Manousaridis, N. (2020). *The effects of digitalization on auditing*. Department of Informatics, Lund School of Economics and Management.
4. Banjac, M. (2020). *Uvod v kvalitativne metode zbiranja podatkov: opazovanje, intervju in fokusna skupina*. Fakulteta za družbene vede, Založba FDV.
5. Booker, D. D., Pelzer, J. R. in Richardson, J. R. (2023). Integrating data analytics into the auditing curriculum: Insights and perceptions from early-career auditors. *Journal of Accounting Education*, 64(100856), 1–13.
6. Cristea, L. M. (2020). Emerging IT technologies for accounting and auditing practice. *Audit Financiar*, 4(160), 731–751.

7. Financial Stability Board. (2024, 1. januar). *International Standards on Auditing (ISA)*. <https://www.fsb.org/2024/01/international-standards-on-auditing-isa/>
8. Freiman, J. W., Kim, Y. in Vasarhelyi, M. A. (2022). Full population testing: Applying multidimensional audit data sampling (MADS) to general ledger data auditing. *International Journal of Accounting Information Systems*, 46(100573), 1–16.
9. Gu, H., Schreyer, M., Moffitt, K. in Vasarhelyi, M. (2024). Artificial intelligence co-piloted auditing. *International Journal of Accounting Information Systems*, 54(100698), 1–30.
10. Hanfy, F., Alakkas, A. A. in Alhumoudi, H. (2025). Analyzing the role of digitalization and its impact on auditing. *Multimedia Tools and Applications*, 84(19), 21203–21225.
11. Hay, D. (2020). *The future of auditing*. Routledge Fokus.
12. Huang, L. in Liu, D. (2024). Towards intelligent auditing: exploring the future of artificial intelligence in auditing. *Procedia Computer Science*, 247, 654–663.
13. Huang, Y., Ndiweni, E. in Barghathi, Y. (2025). Exploring the potential impact of big data on the collection of sufficient, appropriate audit evidence: insights from auditors in the UAE. *Qualitative Research in Financial Markets*, 17(4), 687–715.
14. International Auditing and Assurance Standards Board. (2019, 19. december). *ISA 315 (Revised 2019): identifying and assessing the risks of material misstatement*. <https://www.iaasb.org/publications/isa-315-revised-2019-identifying-and-assessing-risks-material-misstatement>
15. International Auditing and Assurance Standards Board. (2022, 24. oktober). *Proposed international standard on auditing 500 (revised), audit evidence, and proposed conforming and consequential amendments to other ISAs*. <https://www.iaasb.org/publications/proposed-international-standard-auditing-500-revised-audit-evidence-and-proposed-conforming-and>
16. International Auditing and Assurance Standards Board. (2025, 8. julij). *ISA 240 (Revised), The auditor's responsibilities relating to fraud in an audit of financial statements*. <https://www.iaasb.org/publications/isa-240-revised-auditor-s-responsibilities-relating-fraud-audit-financial-statements>
17. International Auditing and Assurance Standards Board. (brez datuma). *Audit evidence and risk response - ISA 330, ISA 500, ISA 520*. <https://www.iaasb.org/consultations-projects/audit-evidence-and-risk-response-isa-330-isa-500-isa-520>
18. Isa, H. in Subramanian, U. (2024). The impact of big data in auditing. *Procedia Computer Science*, 238, 841–848.
19. Julião, T. (2019). *The impact of big data on financial auditing profession*. Universidade do Porto.
20. Kang, H. (2024). Optimization of enterprise accounting audit risk identification and prevention strategy based on machine learning. *Journal of Electrical Systems*, 20(9s), 79–84.
21. Kaur, R. in Singh, H. (2024). *Caatts adoption in Malaysian big 4 audit firms*. Universiti Malaya.

22. Krieger, F., Drews, P. in Velte, P. (2021). Explaining the (non-) adoption of advanced data analytics in auditing: A process theory. *International Journal of Accounting Information Systems*, 41(100511), 1–24.
23. Leocádio, D., Malheiro, L. in Reis, J. C. G. D. (2025). Auditors in the digital age: a systematic literature review. *Digital Transformation and Society*, 4(1), 5–20.
24. Liew, A., Boxall, P. in Setiawan, D. (2022). The transformation to data analytics in Big-Four financial audit: what, why and how? *Pacific Accounting Review*, 34(4), 569–584.
25. Lugli, E. in Bertacchini, F. (2023). Audit quality and digitalization: some insights from the Italian context. *Meditari Accountancy Research*, 31(4), 841–860.
26. Ministrstvo za finance. (2020, 7. maj). *Revidiranje*. <https://www.gov.si/teme/revidiranje/>
27. Noordin, N. A., Hussainey, K. in Hayek, A. F. (2022). The use of artificial intelligence and audit quality: An analysis from the perspectives of external auditors in the UAE. *Journal of Risk and Financial Management*, 15(339), 1–14.
28. Odbor za mednarodne standarde revidiranja in dajanja zagotovil. (2009). *Revizijski dokazi*. https://si-revizija.si/datoteke/standardi/1487/msr_500.pdf
29. Patel, S. in Shah, M. (2023). A comprehensive study on implementing big data in the auditing industry. *Annals of Data Science*, 10(3), 657–677.
30. Rahman, M. J., Zhu, H. in Yue, L. (2024). Does the adoption of artificial intelligence by audit firms and their clients affect audit quality and efficiency? Evidence from China. *Managerial Auditing Journal*, 39(6), 668–699.
31. Salijeni, G. (2018). *Big data analytics and the social relevance of auditing: an exploratory study* (doktorska disertacija). University of Manchester.
32. Sikhakhane, S. P. (2022). *The role of data analytics in enhancing external audit quality*. University of Johannesburg.
33. Tiberius, V. in Hirth, S. (2019). Impacts of digitization on auditing: a delphi study for Germany. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 37(100288), 1–14.
34. Tušek, B., Ježovita, A. in Halar, P. (2021). The importance and differences of analytical procedures' application for auditing blockchain technology between external and internal auditors in Croatia. *Economic Research-Ekonomska Istraživanja*, 34(1), 1385–1408.
35. Vitali, S. in Giuliani, M. (2024). Emerging digital technologies and auditing firms: Opportunities and challenges. *International Journal of Accounting Information Systems*, 53(100676), 1–13.
36. Witte, A. L. (2020). *Technology based audit tools: implications for audit quality* (doktorska disertacija). Bentley University.

PRILOGI

Priloga 1: Vprašalnik

Uporaba sodobnih informacijskih tehnologij v revizijski praksi

1. Kako bi opisali svojo trenutno prakso pri uporabi sodobnih informacijskih tehnologij v revizijskih postopkih?
2. Katera specifična orodja ali tehnologije najpogosteje uporabljate pri reviziji računovodskih izkazov?
3. Kako se je vaš pristop k reviziji spremenil s prihodom sodobnih informacijskih tehnologij?
4. Kakšne so bile največje koristi, ki ste jih opazili pri uporabi teh tehnologij v revizijski praksi?
5. Kako ste se spopadali z morebitnimi izzivi ali ovirami pri uvajanju in uporabi sodobnih informacijskih tehnologij v revizijskem procesu?
6. Kako ocenjujete vpliv teh tehnologij na kakovost in učinkovitost vašega dela kot revizorja?
7. Kako tehnološki napredek vpliva na vaše strokovno znanje in veščine ter kako se nanje odzivate?

Primerjava sodobnih informacijskih tehnologij s klasičnimi revizijskimi metodami

1. Kako se razlikuje vaša trenutna praksa pri reviziji računovodskih izkazov od klasičnih revizijskih metod?
2. Kateri konkretni primeri uporabe informacijskih tehnologij pri reviziji so vam prinesli največje koristi?
3. Kako primerjate zanesljivost in natančnost rezultatov, dobljenih s sodobnimi informacijskimi tehnologijami, s tistimi, pridobljenimi s klasičnimi metodami?
4. Kako ste se odzvali na morebitne pomisleke ali dvome, ki so jih imeli vaši stranke glede uporabe sodobnih informacijskih tehnologij v revizijskem procesu?
5. Kako vpliva uporaba sodobnih informacijskih tehnologij na vaše sodelovanje z drugimi deležniki v revizijskem procesu, kot so stranke, regulatorji in notranji nadzorniki?
6. Kako ocenjujete možnosti razvoja in nadaljnjega izboljšanja sodobnih informacijskih tehnologij v revizijski praksi v prihodnosti?

Vpliv sodobnih informacijskih tehnologij na učinkovitost, kakovost in nemoteno izvedbo revizijskega dela

1. Kako uporaba sodobnih informacijskih tehnologij omogoča revizorjem, da svoje delo opravijo z manj motnjami za delovne procese in zaposlene v revidiranem podjetju?
2. Na kakšen način tehnologije, kot so avtomatizacija in analiza podatkov, izboljšujejo učinkovitost revizijskih postopkov in kakovost pridobljenih revizijskih dokazov?
3. Kako informacijske tehnologije prispevajo k boljšemu prepoznavanju tveganj in zanesljivejšemu podajanju zagotovil na računovodske izkaze?

4. Katere tehnološke rešitve so po vaših izkušnjah najbolj učinkovite pri zmanjšanju vpliva revizijskih postopkov na vsakodnevno poslovanje podjetja?
5. Kako ocenjujete pomen usposabljanja revizorjev za učinkovito uporabo sodobnih tehnologij pri zagotavljanju skladnosti z revizijskimi standardi in izboljšanju revizijske učinkovitosti?

Priloga 2: Zapis intervjujev opravljenih z revizorji v družbi Ernst & Young

Revizor 1:

Uporaba sodobnih informacijskih tehnologij v revizijski praksi

Pri svojem delu uporabljam avtomatizirane rešitve znotraj internega programa za dokumentiranje revizij. Med ključnimi orodji izpostavljam sistem za pošiljanje konfirmacij (IOP), ki omogoča avtomatizacijo in poenostavitev procesa izmenjave informacij s tretjimi strankami, ter program za izmenjavo datotek in dokumentov s stranko. Prav tako uporabljam kontrolne sezname (IFRS seznam razkritij), ki zagotavljajo skladnost z zahtevami računovodskega standarda. V podjetju uporabljamo tudi interno analitično orodje, ki nam v sklopu revizije pomaga pri obdelavi in analizi velike količine podatkov. Orodje za zajem podatkov, kot je Data Sniper, trenutno ne uporabljam.

V praksi opažam, da spremembe pri revizijo vodijo v vedno večjo standardizacijo, kar prispeva k večji učinkovitosti in poenostavitvi rutinskih postopkov. Prav tako pa je to tudi osnova za avtomatizacijo.

Orodje za analizo podatkov (EY Helix) se izkaže kot velika prednost pri obdelavi obsežnih količin podatkov, zlasti pri večjih podjetjih, kjer je analiza podatkov oziroma analiza celotne populacije knjižb ključna za odkrivanje anomalij in tveganj. Ta orodja so posebej smiselna pri strankah z večjim tveganjem. Pri manjših podjetjih pa se njihova uporaba ne izkaže vedno za najbolj učinkovito, saj lahko analiza zahteva veliko več časa kot pri klasičnih metodah, ne odkrije pa prav veliko in je zato dodana vrednost nižja. Na globalnem nivoju je to seveda drugače, saj tam prevladujejo v večini večje stranke, ter se orodja za analizo podatkov uporabljajo pri večini strank.

Iz vidika zagotovila, ki ga dobimo pri revizijo je enakovredno klasičnim postopkov. Je pa pri tem ključnega pomena natančno testiranje uvoženih podatkov in preverjanje oziroma testiranje anomalij, ki jih orodja zaznajo. Pri tem je nujno, da se izvedejo vsi postopki, ki jih program zahteva (skladno z metodologijo). Čeprav sodobna orodja izboljšujejo obvladovanje tveganj, je nujno, da postopke analiz opravljajo bolj izkušeni člani revizijske ekipe in razumejo smisel opravljenih analiz, ki jih v sklopu metodologije program od nas zahteva.

Uporaba teh orodij prinaša širši vpogled v tveganja in nove vidike, na katere smo lahko bolj pozorni tudi pri klasičnih revizijah. Vendar pa za njihovo učinkovito uporabo potrebujemo ustrezno usposabljanje in razumevanje. Pri uporabi teh orodij dobimo širino, nekega pravega novega znanja pa ne.

Primerjava sodobnih informacijskih tehnologij s klasičnimi revizijskimi metodami

Uporaba sodobnih informacijskih tehnologij, kot so avtomatizirane konfirmacije in orodja za analizo podatkov, prihrani čas, še posebej pri večjih strankah. Stranke imajo na začetku pogosto pomisleke glede varnosti podatkov – kje so ti shranjeni in kdo ima do njih dostop. Pomembno je zagotoviti, da so podatki zaščiteni.

Regulatorji, kot je Agencija za nadzor revidiranja (ANR), tehnologijo sprejemajo, vendar poudarjajo pomembnost zanesljivosti obdelanih podatkov in preprečevanja manipulacije (zanašanje na IT sistem v podjetju).

Sodobna orodja omogočajo standardizacijo rutinskih postopkov, kar revizorjem omogoča, da se osredotočijo na bolj tvegana področja in vsebinska vprašanja, kar je koristno za vse deležnike v procesu.

Tehnologija ne bo nadomestila revizorja, saj je še vedno potrebna človeška presojo. V prihodnje bo glavni poudarek na zagotavljanju zanesljivosti testiranja procesov vnosa podatkov in pravilnosti obdelave.

Vpliv sodobnih informacijskih tehnologij na učinkovitost, kakovost in nemoteno izvedbo revizijskega dela

Sodobna orodja izboljšujejo učinkovitost in zmanjšujejo vpliv na stranke, saj se osredotočamo le na najbolj tvegana področja. Hkrati pa je potrebna večja pozornost na zanesljivosti podatkov, ki jih obdelujemo.

Za učinkovito uporabo orodij je ključno dobro usposabljanje in razumevanje uporabe teh orodij, prav tako pa tudi IT tveganj, ki so prisotna v sklopu revizije ter IT procesov pri strankah.

Čeprav drugi oddelki v podjetju že uporabljajo napredna orodja, revizijski oddelki pogosto zaostajajo zaradi stroge regulative, tukaj je predvsem glavna tematika varnosti podatkov, ki jih revizorji vnašamo v ta orodja.

Ena izmed prednosti v prihodnje bo tudi, da bodo ta orodja pomembno prispevala k izvajanju primerjalnih analiz, kar bo revizorjem omogočilo boljše presoje pri testih oslabitev in drugih ključnih revizijskih postopkih.

Revizor 2:

Uporaba sodobnih informacijskih tehnologij v revizijski praksi

V praksi uporabljam predvsem interno razvito orodje za analizo glavne knjige (EY Helix) kot revizor s pregledovalno vlogo. Umetne inteligence pri reviziji zaenkrat ne uporabljamo, čeprav imamo interno razvito različico zaprtega sistema (ChatGPT), ki pa ga uporabljam

predvsem za pomoč pri oblikovanju besedil. Za revizijske postopke pa tega sistema še ne uporabljamo. Ostali oddelki v podjetju uporabljajo več tovrstnih orodij, vendar je revizijska praksa zaradi regulacije strožje omejena. Preden se orodje implementira, ga mora potrditi tudi regulator.

Orodje za analizo podatkov (EY Helix) uporabljam predvsem iz vidika, da pregledujem delovne papirje, ki temeljijo na analizi podatkov ter so osnova za pripravo in podpis revizijskega mnenja. Menim, da smo orodja, ki temeljijo na informacijskih tehnologijah, dobro sprejeli, kar je rezultat številnih rednih izobraževanj. Njihova uporaba je pri tem najbolj smiselna pri kompleksnih projektih.

Prednosti orodij za analizo podatkov so očitne, saj omogočijo, da analiziramo celotno populacijo podatkov in ne zgolj malega dela populacije (vzorec), kar bistveno izboljšuje kakovost revizije. Z dodatnimi postopki za analizo odstopanj, ki jih prej nismo izvajali, lažje zaznavamo tveganja. V prihodnosti vidim velik potencial umetne inteligence, ki bi lahko avtomatizirano zaznala nenavadne knjižbe, ki jih nato pregledajo revizorji.

Kljub prednostim pri analizi velikih količin podatkov ostaja potreba po klasičnih revizijskih postopkih, predvsem pri specifičnih postavkah, kot so obveznosti (tveganje premalo izkazanega stanja).

Proces uvajanja novih orodij je na začetku lahko zahteven, saj vključuje spremembo ustaljenih načinov dela in dodatno delo za zagotavljanje ustreznega zagotovila pri reviziji. Po začetni fazi uvajanja pa so prednosti očitne, večja učinkovitost in kakovost dela, saj obravnavamo celotno populacijo podatkov in zmanjšamo število vzorcev za testiranje.

Primerjava sodobnih informacijskih tehnologij s klasičnimi revizijskimi metodami

Sodobne tehnologije, kot so EY Helix, Datasnipper in orodja za izmenjavo dokumentov s strankami, prinašajo številne prednosti. Portal za izmenjavo datotek je na primer prinesel revolucionarne spremembe v sledljivosti in varnosti podatkov. Preko portala lahko natančno spremljamo, katere podatke smo prejeli, imamo sledljivost, ter tako tudi lažje opomnimo stranko na odprte zadeve.

Kontrolni seznam in druga orodja podpirajo standardizacijo postopkov, kar izboljšuje učinkovitost in kakovost revizijskega procesa. Orodje za vzorčenje omogoča izbiro vzorcev na podlagi standardiziranih kriterijev, kar zagotavlja kakovostne in relevantne vzorce za testiranje.

Celovito elektronsko orodje za dokumentiranje revizije je prav tako ključen del sodobne prakse, saj omogočajo skladnost z metodologijo in standardizacijo. Prihodnost teh orodij gre v smeri še večje integracije – vse revizijske aktivnosti, od analize podatkov do priprave dokumentacije, bodo združene v enem sistemu, ki bo podprt z umetno inteligenco. To bo omogočilo celovito in učinkovito upravljanje celotnega revizijskega procesa.

Vpliv sodobnih informacijskih tehnologij na učinkovitost, kakovost in nemoteno izvedbo revizijskega dela

Uporaba sodobnih orodij zahteva več podatkov od strank, kar včasih sproži pomisleke glede varnosti in dostopnosti teh podatkov. Kljub temu so orodja za stranke koristna, saj omogočajo bolj ciljana vprašanja in zmanjšujejo obseg vzorcev za testiranje. Stranke cenijo tudi vpogled v rezultate naših analiz, kar izboljšuje njihovo razumevanje in sodelovanje.

Glavna orodja, ki najbolj pozitivno vplivajo na revizijo, so orodja za analizo podatkov in orodja za izmenjavo dokumentov s strankami. Ta orodja izboljšujejo varnost podatkov, sledljivost in kakovost dokumentacije. Usposabljanje revizorjev za uporabo teh orodij je ključnega pomena, saj omogoča pravilno implementacijo in uporabo.

Na začetku uvajanja novih tehnologij je pogosto prisoten odpor, vendar pravilna izobraževanja znatno pripomorejo k sprejemanju in pravilni uporabi teh orodij. Brez ustreznega usposabljanja si kot revizor težko zagotovim samozavest, da podpišem mnenje, zato so izobraževanja nepogrešljiv del našega dela.

Revizor 3:

Uporaba sodobnih informacijskih tehnologij v revizijski praksi

V našem podjetju uporabljamo številna orodja za podporo revizijskim postopkom. Čeprav umetne inteligence ne uporabljamo za revizijske namene, zaradi regulatornih omejitev, so naše rešitve na visokem nivoju, zlasti v primerjavi s konkurenco, ki je še v začetni fazi razvoja. Ključna orodja, ki jih uporabljam, vključujejo Datasnipper, EY Client portal (portal za izmenjavo podatkov s strankami in interno razvit program za analizo podatkov (EY Helix)). Pri uporabi teh orodij se pogosto zanašam na izkušnje in pomoč seniorjev.

Umetna inteligenca se za zdaj ne zdi uporabna, saj zahteva veliko truda za doseg končnega rezultata. Kljub temu so orodja, kot je EY Smart Sampling (orodje za vzorčenje), koristna in omogočajo hitrejša, bolj informirane odločitve, zmanjšujejo potrebo po subjektivni presoji ter zagotavljajo bolj organizirane procese v skladu s standardi.

Orodje za analizo podatkov omogoča boljši vpogled v knjiženje in izboljšuje revizijske postopke, vendar je ključnega pomena, da podatke analizirajo izkušeni revizorji. Pri uvajanju teh tehnologij smo se soočali z izzivi, vendar smo jih s pomočjo izobraževanj, seminarjev in podpore iz regije uspešno premagali. Prednosti večjih revizijskih družb, kot so stalna usposabljanja in podporni sistemi, so pri tem ključne.

Tehnologija je izboljšala učinkovitost in kakovost revizijskih postopkov. Na primer, EY Helix (interno orodje za analizo podatkov) je odlično orodje, ki omogoča boljši pregled nad knjižbami in dogodki v glavni knjigi. Vendar pa brez stalnega usposabljanja hitro izgubiš stik z napredkom.

Primerjava sodobnih informacijskih tehnologij s klasičnimi revizijskimi metodami

Uporaba sodobnih tehnologij, kot so EY Helix in EY Client portal, je posebej učinkovita pri večjih strankah. Pri manjših strankah pa je vprašanje, ali so takšni postopki smiselni, saj zahteve pogosto presegajo potrebe.

EY Client portal je zlata vreden, saj omogoča sledljivost, varnost in boljšo komunikacijo s strankami. Tudi EY Helix (program za analizo podatkov) in druga orodja za analizo podatkov so odlična, vendar njihova učinkovitost pri konkretnih revizijskih postavkah, kot so prihodki, močno zavisi od velikosti stranke. Sodobna orodja so bolj zanesljiva in natančna, vendar jih morajo uporabljati izkušeni strokovnjaki, ki razumejo njihove omejitve in možnosti.

Stranke imajo pogosto pomisleke glede varnosti podatkov, predvsem o tem, kje so strežniki in kdo obdeluje podatke. Informiranje strank o teh vprašanjih je ključnega pomena za zmanjšanje začetnega odpora. Na začetku implementacije smo se soočali s "porodnimi krči", vendar smo s časom postavili jasne procese in pridobili zaupanje strank.

Regulator, kot je Agencija za nadzor revidiranja (ANR), pozitivno ocenjuje uporabo tehnologij, vendar še vedno obstajajo pomisleki glede zanesljivosti in varnosti podatkov. Tehnologija, kot je umetna inteligenca za zaznavanje nenavadnih transakcij, se še razvija, vendar še nekaj časa ne bo standardizirana. Tvegane postavke bodo še vedno zahtevale delo izkušenega kadra.

Vpliv sodobnih informacijskih tehnologij na učinkovitost, kakovost in nemoteno izvedbo revizijskega dela

Uporaba sodobnih tehnologij na stranke ne vpliva bistveno, čeprav je z njihove strani več zahtev za pripravo izpisov in pojasnjevanje odstopanj. Kljub temu je priprava dokumentacije za stranke poenostavljena, kar izboljšuje njihovo izkušnjo.

Tehnologija izboljšuje revizijske postopke in kakovost dokazov, saj omogoča boljši vpogled v okolje in tveganja. Na primer, umetna inteligenca lahko usmeri pozornost na specifična tveganja v panogi, vendar mora končne preglede opravljati izkušen kader.

EY Client portal je ključno orodje, ki najbolj prispeva k učinkovitosti in kakovosti revizijskih postopkov. Poleg tega so stalna usposabljanja nujna za zagotavljanje, da revizorji sledijo hitremu razvoju tehnologij in jih učinkovito uporabljajo. Brez ustreznega usposabljanja bi bilo težko ohranjati visok standard dela.

Revizor 4:

Uporaba sodobnih informacijskih tehnologij v revizijski praksi

Trenutno uporabljamo orodja, kot so EY Client portal, EYQ (interni Chat GPT) in EY Helix, ki bistveno prispevajo k učinkovitosti in organizaciji revizijskega procesa.

EY Client portal omogoča celovito sledljivost in preglednost revizijskega procesa. Namesto izmenjave prek e-pošte portal zagotavlja enostaven dostop do dokumentacije, omogoča spremljanje, kdaj so bili podatki poslani, pošiljanje opomnikov ter pregled nad napredkom projekta. Funkcionalnosti, kot so sledljivost zahtevkov v pripravi in upravljanje dodatnega dela ter zamud, so zelo uporabne za preglednost in učinkovitost projektov.

Uporabljamo tudi interni Chat GPT, ki ga uporabljamo za slovnično in slogovno izboljšanje besedil. Koristen je pri pripravi komunikacij, kot so negativna sporočila strankam, priporočila in poročila, kjer je pomembna jasnost in konsistentnost.

Orodje za analizo podatkov (EY Helix), omogoča bolj poglobljeno preverjanje in analitični pregled podatkov. Vendar je njegova učinkovitost odvisna od pravilnega uvoza in obdelave podatkov. Ne glede na napredek sodobnih orodij klasični postopki, kot so testiranje vzorcev in revidiranje prihodkov, še vedno ostajajo zanesljivejši in učinkovitejši za določene postavke.

Kljub temu sodobna tehnologija omogoča lažji, hitrejši in bolj učinkovit dostop do znanja, kar izboljšuje podporo revizorjev pri vsakodnevem delu.

Primerjava sodobnih informacijskih tehnologij s klasičnimi revizijskimi metodami

Klasični revizijski postopki, zlasti pri revidiranju prihodkov, ostajajo ključni. EY Client portal in EY Helix se izkažeta kot izjemno uporabna orodja, vendar je ključno, da so podatki pravilno vneseni in obdelani. Orodje EY Helix omogoča bolj strukturirano zastavljanje postopkov, kar dodatno izboljšuje kakovost analiz.

V prihodnosti tehnologija ne bo nadomestila revizorja. Stranke, ki bi imele namen kreativnega računovodstva, se bodo prilagajale novim analitičnim metodam in naprednim tehnologijam revizorja, zato te tehnologije ne bodo bistveno doprinesle k zmanjšanju tveganja. Prednost za revizorje je predvsem, da bodo preproste naloge, kot so analize rutinskih transakcij, lahko prevzeli manj izkušeni kadri s pomočjo avtomatizacije. Ključne odločitve, ki zahtevajo presojo, pa bodo še naprej ostale v domeni izkušenih revizorjev.

Metode, kot so standardizirani delovni papirji, lahko zmanjšajo obseg dela pri rutinskih transakcijah, kar omogoča revizorjem, da se bolj osredotočijo na tvegane postavke in strateška področja.

Vpliv sodobnih informacijskih tehnologij na učinkovitost, kakovost in nemoteno izvedbo revizijskega dela

Uporaba sodobnih tehnologij zmanjšuje motnje pri delu strank, saj revizorji s filtriranjem podatkov pridobijo le tiste informacije, ki so ključne za analizo. Če so podatki pravilno pripravljene in kakovostni, ima to pozitiven vpliv na revizijski proces. EY Client portal je pri tem največja prednost, saj omogoča strukturirano pripravo dokumentov in komunikacijo s stranko.

Poznavanje poslovnega modela stranke je ključno za prepoznavanje tveganj. Revizorji morajo razumeti cilje managementa in ključne kazalnike uspešnosti (KPI), da lahko ustrezno naslovijo tveganja. Tveganja in zagotovitve so tesno povezani s kakovostjo prejetih podatkov in poglobljenostjo analiz. Stranke se sicer prilagajajo analizam velikih količin podatkov, vendar je potreben čas, da popolnoma sprejmejo te procese.

Praktična usposabljanja so ključnega pomena za uspešno uporabo novih tehnologij. Brez ustreznega znanja revizorji težko učinkovito uporabljajo sodobna orodja in zagotavljajo visok standard revizijskega dela.

Če povzamem: EYQ je uporabno za hitro analizo, vendar ima svoje omejitve. Orodje za analizo podatkov (EY Helix) je primerno za osnovne analize, vendar tehnologija še ni povsem razvita. EY Client portal je odlično orodje, ki bistveno izboljšuje sledljivost in komunikacijo med revizorji in strankami.

Revizor 5:

Uporaba sodobnih informacijskih tehnologij v revizijski praksi

Trenutna praksa v reviziji temelji na digitalizaciji, kar omogoča obdelavo velike količine podatkov s pomočjo naprednih orodij. Ključna prednost je sposobnost analize celotnih populacij podatkov, kar izboljšuje kakovost revizijskih postopkov.

Izziv ostaja priprava in transformacija podatkov za uvoz v ta orodja. Pravilna obdelava podatkov zahteva tehnično znanje, podporo pri transformaciji ter čas za usklajevanje znotraj ekipe in s strankami. Čeprav začetna faza vključuje več vložene delo, orodja dolgoročno omogočajo učinkovitejšo obdelavo podatkov.

Oblak je pomemben del infrastrukture, saj olajša izmenjavo podatkov prek platform, kot so EY Canvas in SharePoint. Elektronsko shranjevanje in izmenjava dokumentov poenostavi procese in izboljšata varnost podatkov. Orodje confirmation.com sicer še ni razširjeno pri nas, vendar se kaže kot potencial za prihodnost.

Orodja, kot so Microsoft Copilot in EYQ, so uporabna pri pripravi osnutkov e-pošte, analiziranju daljših sporočil in izboljševanju slovnične ter vsebinske strukture komunikacij. EYQ črpa iz metodologije podjetja, kar povečuje konsistenco in kakovost dela.

Učinkovitost in kakovost sta zaradi uporabe teh orodij višji, vendar je ključno, da smo ustrezno usposobljeni za njihovo uporabo in obvladujemo tudi vidike varstva podatkov. Operativni izziv ostaja odvisnost od oblaka – če pride do izpada, lahko izgubimo dostop do pomembnih podatkov.

Primerjava sodobnih informacijskih tehnologij s klasičnimi revizijskimi metodami

Pri revidiranju prihodkov ostajajo klasični postopki zanesljivejši pri manjših ali specifičnih podjetjih, kjer dodatna tehnologija ni vedno potrebna. Pri večjih podjetjih, z obsežnimi transakcijami in različnimi viri prihodkov, pa so napredna orodja izjemno koristna. Na primer, analize, kot je 3-way korelacija, omogočajo hitro prepoznavanje anomalij.

Pomemben vidik je kakovost podatkov – kljub tehnologiji je testiranje še vedno potrebno. Sodobna orodja zagotavljajo dodatna zagotovilo, vendar kot dopolnitev klasičnih postopkov, ne pa kot njihova popolna zamenjava.

Učinkovitost sodobnih orodij je odvisna od velikosti in kompleksnosti strank. Pri večjih strankah se obseg analiz povečuje, kar na začetku zahteva več dela, a na koncu prinaša boljše rezultate. Stranke so na začetku uvajanja (na primer EY Client portal) pogosto zadržane zaradi strahu pred novostmi, vendar se ob ustrezni implementaciji in učenju orodja izkažejo za izjemno uporabna.

V prihodnosti je potencial v standardizaciji in združevanju orodij v enotne platforme. Implementacija umetne inteligence bi lahko avtomatizirala rutinske naloge, vendar bo presoja še vedno naloga izkušenih revizorjev. Panoga je sicer strogo regulirana, kar upočasnjuje uvedbo novih tehnologij.

Vpliv sodobnih informacijskih tehnologij na učinkovitost, kakovost in nemoteno izvedbo revizijskega dela

Uporaba orodij za analizo podatkov (EY Helix) povečuje obremenitev za stranke, saj zahteva pripravo bolj specifičnih izpisov podatkov. Čeprav je na začetku usklajevanje in priprava podatkov zahtevno, postane proces rutinski, ko so postopki enkrat vzpostavljeni. Analize omogočajo zmanjšanje obsega vzorcev, vendar pogosto zahtevajo dodatna pojasnila glede nenavadnih knjižb.

Sodobna orodja izboljšujejo kakovost revizije, saj omogočajo poglobljeno analizo podatkov. Umetna inteligenca in EY Smart sampling dodatno prispevata k učinkovitosti. Kljub temu EY Helix za revizorje predstavlja več dela, kar pa na dolgi rok prinaša višjo kakovost rezultatov.

Izobraževanja so ključna za uspešno uporabo teh orodij. Poleg tehničnega znanja je potrebno tudi kritično presojanje, kdaj in kako uporabiti določeno orodje ter kako pravilno obdelovati

zaupne podatke. Usposabljanja morajo biti dostopna tako mlajšim kot izkušenejšim revizorjem, da se zagotovi enotna uporaba orodij in standardizacija procesov.

Revizor 6:

Uporaba sodobnih informacijskih tehnologij v revizijski praksi

Orodje EY Helix je zelo uporabno, ko je pravilno nastavljeno. Analize so bolj poglobljene in natančne, vendar lahko obsežnost podatkov zmanjša preglednost. Iskanje specifičnih knjižb je včasih zahtevno, saj orodje zahteva dodatno poznavanje in natančnost pri uporabi.

EY Smart Sampling se izkaže kot koristno orodje, saj omogoča bolj objektivne analize in usmerja pozornost na ključne točke revizije s pomočjo tehnologije. Prav tako je Data Snipper zelo učinkovit, vendar je njegova uporabnost odvisna od pravilne uporabe.

Za začetnike ali nove uporabnike so ta orodja lahko časovno zahtevna za učenje, vendar dolgoročno prinašajo koristi, predvsem pri standardizaciji postopkov. Kljub temu je potrebna previdnost, saj lahko napačna interpretacija podatkov vodi v zavajajoče rezultate.

EYQ (interni Chat GPT) se uporablja predvsem za izboljšanje besedil, oblikovanje komunikacij in pripravo dokumentov. Pomaga pri jasnem izražanju, vendar ga v revizijskih postopkih ne uporabljamo za analize ali presoje.

Primerjava sodobnih informacijskih tehnologij s klasičnimi revizijskimi metodami

Uporaba EY Helixa pri revidiranju prihodkov in orodij za analizo podatkov je včasih preveč kompleksna in manj pregledna v primerjavi s klasičnimi metodami. Obsežnost podatkov in zapletenost analiz lahko otežita učinkovito uporabo, kar zmanjšuje dodano vrednost v nekaterih primerih.

Klasične metode, kot je analitični pregled, so v določenih situacijah zadostne, saj so enostavnejše in omogočajo neposredno prepoznavanje pomembnih informacij. Kompleksnost sodobnih orodij pogosto zahteva več časa in truda, rezultati pa niso vedno prepričljivo boljši.

Določene funkcionalnosti, kot je analiza virov knjiženja za prepoznavanje anomalij, so koristne, vendar se zdi, da dodatna tehnologija pogosto poveča delovno obremenitev brez občutnega izboljšanja učinkovitosti.

Vpliv sodobnih informacijskih tehnologij na učinkovitost, kakovost in nemoteno izvedbo revizijskega dela

Sodobna tehnologija je uporabna, vendar pogosto preveč kompleksna. Poenostavitev uporabniškega vmesnika in možnost prilagoditve, katere podatke naj orodja izpišejo, bi bistveno izboljšala uporabniško izkušnjo.

V prihodnosti bi lahko umetna inteligenca igrala večjo vlogo, na primer s pripravo standardnih analiz. Razvoj tehnologij gre v to smer, vendar so trenutno še v zgodnjih fazah, kjer zahtevajo veliko prilagajanja in ročnega dela.

Tehnologija že zdaj zvišuje kakovost in poglobljenost analiz, vendar njena široka uporabnost zahteva dodatne izboljšave v enostavnosti in prilagodljivosti.

Revizor 7:

Uporaba sodobnih informacijskih tehnologij v revizijski praksi

V svoji trenutni praksi pri uporabi sodobnih informacijskih tehnologij v revizijskih postopkih opažam, da te tehnologije močno poenostavljajo in pospešujejo moje delo. Najpogosteje uporabljam specifična orodja za analizo velikih količin podatkov, kot so programske rešitve za podatkovno analitiko in avtomatizacijo, ki omogočajo hitrejše prepoznavanje tveganj in nepravilnosti. Med najbolj uporabnimi orodji so tiste aplikacije, ki mi omogočajo avtomatizirano obdelavo transakcij, spremljanje podatkovnih tokov in natančno analizo vzorcev.

Moj pristop k reviziji se je z uvedbo sodobnih tehnologij precej spremenil. V preteklosti se je veliko časa porabilo za ročne preglede dokumentacije, zdaj pa tehnologija omogoča večjo osredotočenost na samo analizo podatkov. Ena največjih prednosti, ki jih opažam, je večja natančnost in manjše tveganje za človeške napake, kar mi daje več zaupanja v rezultate mojega dela. Poleg tega mi sodobna orodja omogočajo bolj poglobljen vpogled v podatke, kar pripomore k izboljšanju kakovosti revizij.

Omogočajo mi, da se bolj osredotočim na strateške in ključne vidike revizije, saj rutinske in ponavljajoče se naloge prevzamejo programska orodja. Hkrati pa opažam, da tehnološki napredek od mene zahteva nenehno učenje in prilagajanje.

Primerjava sodobnih informacijskih tehnologij s klasičnimi revizijskimi metodami

Moja trenutna praksa pri reviziji računovodskih izkazov se razlikuje od klasičnih revizijskih metod, saj sodobne informacijske tehnologije omogočajo bistveno večjo učinkovitost in poglobljenost analize. Klasične metode so temeljile predvsem na ročnem preverjanju in vzorčenju podatkov, medtem ko danes uporabljam orodja, ki mi omogočajo pregled celotnih podatkovnih zbirk, hitro iskanje nepravilnosti in avtomatizirano generiranje poročil.

Prav tako mi orodja za podatkovno analitiko omogočajo hitrejše in natančnejše primerjave med obdobji ter odkrivanje nepravilnosti, ki bi jih s klasičnimi metodami verjetno spregledal.

Kar zadeva zanesljivost in natančnost rezultatov, menim, da so sodobne tehnologije veliko bolj zanesljive, saj omogočajo pregled vseh podatkov, medtem ko klasične metode temeljijo na vzorčenju, kar povečuje tveganje, da kakšna napaka ostane neopažena.

Sodobne tehnologije so prav tako spremenile moj način sodelovanja z drugimi deležniki, kot so stranke, regulatorji in notranji nadzorniki. Hitrejše obdelovanje podatkov in generiranje poročil omogoča bolj učinkovito komunikacijo in odzivanje na njihove zahteve.

Kar se tiče prihodnosti, menim, da so možnosti za razvoj in nadaljnje izboljšanje sodobnih informacijskih tehnologij v revizijski praksi izjemne. Pričakujem večjo uporabo umetne inteligence in strojnega učenja za napovedovanje tveganj in izboljšanje analitičnih sposobnosti.

Vpliv sodobnih informacijskih tehnologij na učinkovitost, kakovost in nemoteno izvedbo revizijskega dela

Uporaba sodobnih informacijskih tehnologij mi kot revizorju omogoča, da svoje delo opravljam veliko bolj učinkovito in z manj motnjami za delovne procese v revidiranem podjetju. Tehnologije mi omogočajo, da se osredotočim na ključne revizijske naloge, medtem ko avtomatizacija rutinskih procesov, kot je zbiranje in analiza podatkov, zmanjšuje potrebo po neposrednem vpletanju zaposlenih v podjetju.

Avtomatizacija in analiza podatkov sta bistvena dejavnika, ki izboljšujeta učinkovitost revizijskih postopkov. Prav tako lahko s pomočjo podatkovnih analiz lažje prepoznam vzorce, nepravilnosti in tveganja, kar neposredno prispeva k višji kakovosti pridobljenih revizijskih dokazov.

Informacijske tehnologije igrajo ključno vlogo pri prepoznavanju tveganj in zanesljivejšem podajanju zagotovil na računovodske izkaze. Napredna analitična orodja mi omogočajo, da hitro identificiram potencialno tvegane transakcije ali anomalije v podatkih, ki bi jih s klasičnimi metodami morda spregledal.

Med tehnološkimi rešitvami, ki so se izkazale kot najbolj učinkovite pri zmanjševanju vpliva revizijskih postopkov na poslovanje podjetja, bi izpostavil orodja za avtomatizirano obdelavo podatkov.

Pomen usposabljanja revizorjev za učinkovito uporabo sodobnih tehnologij se mi zdi ključnega pomena. Le s pravilnim znanjem in razumevanjem teh orodij lahko zagotavljamo skladnost z revizijskimi standardi in hkrati izboljšujemo svojo učinkovitost.

Revizor 8:

Uporaba sodobnih informacijskih tehnologij v revizijski praksi

V svoji vsakodnevni praksi uporabljam več sodobnih informacijskih orodij. Najpogosteje uporabljam EYQ (nekakšen interni ChatGPT), kjer lahko zastavim vprašanja, predvsem vezana na računovodske dileme. Zelo pogosto uporabljam tudi EY Client Portal, prek katerega poteka večina komunikacije s stranko in izmenjava dokumentacije. Data Snipperja osebno ne uporabljam.

Poleg tega se pogosto poslužujem EY Helix (interni program za analizo podatkov), ki samodejno obdela določene naloge, ki bi jih sicer moral izvajati ročno, kar mi prihrani veliko časa. Pri tem EY Helix najbolj pomaga pri testiranju nenavadnih knjižb, ki bistveno poenostavi postopek in nadomešča nekdanje ročne pristope.

Kot veliko prednost vidim v tem, da tehnologija omogoča avtomatizacijo – ni mi treba več ročno iskati podatkov. EY Smart Sampling recimo poskrbi, da vzorce ne izbira vsak po svoje, ampak se to izvaja skladno z metodologijo. Vse je poenoteno, kar pomeni, da ne prihaja več do individualnih pristopov med revizorji, ampak delamo vsi standardizirano in skladno z interno metodologijo.

Primerjava sodobnih informacijskih tehnologij s klasičnimi revizijskimi metodami

Pri uporabi EY Helixa sem ocenjujem, da daje reviziji večjo težo – večje revizijsko zagotovilo. Natančno je določeno, kaj moraš narediti in kako, kar zmanjšuje možnost subjektivnih odločitev. Res je sicer, da ti na začetku vzame več časa, da se navadiš na nova orodja, ampak ko enkrat usvojiš postopek, postane delo bistveno bolj učinkovito.

Zelo pomembno se mi zdi izobraževanje na področju novih tehnologij. Če bi se moral sam lotiti vsega brez usmeritev, bi bil verjetno precej izgubljen. Z izobraževanjem pa dobim lažji dostop do znanja in vpogledov, na katere drugače ne bi niti pomislil. Že samo začetno poglobljanje v orodja ti odpre nova obzorja in pripomore k boljšemu razumevanju revizijskih postopkov.

Vpliv sodobnih informacijskih tehnologij na učinkovitost, kakovost in nemoteno izvedbo revizijskega dela

Gledam pozitivno na prihodnost, kjer bo še več avtomatizacije in umetne inteligence. Ne verjamem, da bo zato revizorjev manj, prej nasprotno. Umetna inteligenca bo prevzela ponavljajoče se naloge, kar bo meni kot revizorju omogočilo, da se bolj poglobim v tvegana področja. Tako bom lahko tiste segmente revidiral bolj natančno, saj bom imel več časa in posledično bo tudi revizijsko zagotovilo večje. Tehnologija nam torej omogoča, da delamo bolj pametno, ne nujno manj.